

Årsredovisning 2012

för

KPA
PENSIONS FÖRSÄKRING AB
(publ)

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1
------------------------	---

Koncern

Resultaträkning	13
Rapport över totalresultat	14
Balansräkning	15
Rapport över förändringar i eget kapital	17

Moderföretaget

Resultaträkning	18
Rapport över totalresultat	19
Balansräkning	20
Rapport över förändringar i eget kapital	22
Kassaflödesanalyser	23

NOTER

Not 1	Redovisningsprinciper i koncernen och moderföretaget	25	Not 21	Derivat	58
Not 2	Upplysningar om risker	36	Not 22	Övriga fordringar	58
Not 3	Premieinkomst	51	Not 23	Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden	59
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	51	Not 24	Eget kapital	64
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	51	Not 25	Obeskattade reserver	65
Not 6	Övriga tekniska intäkter	51	Not 26	Livförsäkringsavsättning	65
Not 7	Utbetalda försäkringsersättningar	51	Not 27	Avsättning för oreglerade skador	66
Not 8	Driftkostnader	52	Not 28	Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	66
Not 9	Kapitalavkastning, kostnader	52	Not 29	Pensioner och liknande förpliktelser	67
Not 10	Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	52	Not 30	Övriga skulder	69
Not 11	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	53	Not 31	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	69
Not 12	Bokslutsdispositioner	55	Not 32	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	70
Not 13	Skatter	55	Not 33	Ställda panter	71
Not 14	Byggnader och mark	55	Not 34	Åtagande	71
Not 15	Aktier och andelar i koncernföretag	57	Not 35	Hyresintäkter	71
Not 16	Aktier och andelar i intresseföretag	57	Not 36	Upplysningar om närstående	71
Not 17	Aktier och andra andelar	57	Not 37	Medeltal anställda samt löner och ersättningar	75
Not 18	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	57	Not 38	Avstämning av totalavkastningstabell	77
Not 19	Övriga lån	58	Not 39	Viktiga uppskattningar och bedömningar	79
Not 20	Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär placeringsrisken	58			

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för KPA Pensionsförsäkring AB (publ.) nedan KPA Pensionsförsäkring AB, org. nr 516401-6544 med säte i Stockholm, avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2012 som är bolagets femtonde verksamhetsår.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH KONCERNSTRUKTUR

KPA Pensionsförsäkring AB ägs till 100 procent av KPA Livförsäkring AB (publ), nedan KPA Livförsäkring AB (502010-3502). KPA Livförsäkring AB är ett helägt dotterbolag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585) och till 40 procent av SKL Företag AB (556117-7535). KPA-gruppen består också av KPA Pensionservice AB med bifirma Pensionsvalet PV.

KPA Pensionsförsäkring AB drivs, liksom sitt moderbolag KPA Livförsäkring AB, enligt ömsesidiga principer. Bolagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte i KPA-koncernen. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pensionsförsäkring AB äger två aktiebolag, Litreb I AB (556715-5782) och Litreb II AB (556730-4679), som i sin tur är ägare till ett kommanditbolag, Litreb KB (969700-5032). KPA Pensionsförsäkring AB äger dessutom Kulltorp Holding till 33% med dotterbolaget Gnosjö Energi AB, 99% av Stopstorp KB (969715-6249) och 70% av Kungsbrohus Holding AB (556891-1670). 99% av KB Sandspridaren (969747-2950) vari Litreb II AB äger 1%. Litreb KB äger Litreb Fastigheter AB (556681-3142), Ymerplan AB (556742-7199), Godsfinkan Hammarby AB (556605-7757), Trumman Häggvik AB (556728-3923), Löten Vårdbostäder AB (556758-5426), Arlov Vårdbostäder AB (556668-0566) och Äldreboendet Solbacka AB (556768-3924).

Alla KPA-bolagen har säte i Stockholm. KPA bolagen benämns nedan KPA Pension.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA PENSION

KPA Pension, med varumärket KPA Pension, erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. Den prioriterade marknaden är kommunsektorn i Sverige. Med kommunsektorn avses kommuner, landsting, regioner, kommunalförbund, kommunala företag och här till närstående företag.

KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommunsektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda. Samtliga landsting och cirka 80 procent av Sveriges kommuner har avtal med bolag inom KPA Pension. Över en miljon anställda har sin pension i någon form hos KPA Pension. KPA Pension erbjuder kundanpassade pensions- och försäkringslösningar främst till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med etiska placeringar.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

KPA Pensionsförsäkring AB:s verksamhet är en naturlig del av KPA Pensions kompletta produktutbud till arbetsgivare, arbetstagare och pensionärer. Bolaget tillhandahåller kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden. Den största delen består av arbetstagarnas individuella val, premiebestämd pension inom olika kollektivavtalsområden. Den andra delen är förmånsbestämda pensioner som hanteras för KAP-KL och PA-KFS.

Anställda inom kommunsektorn som inte gör något eget val för förvaltning av sin tjänstepension inom avtalsområdet KAP-KL samt anställda inom statsunderstödda teatrar, dans- och musikinstitutioner inom avtalsområdet AIP får pengarna placerade som en traditionell försäkring i KPA Pensionsförsäkring AB. KPA Pensionsförsäkring AB finns också som valbart bolag inom traditionell försäkring för avtalsområdena KAP-KL, PA-KFS 09, PA-03, KFO och AIP.

Inom avtalsområdena KAP-KL och PA-03 finns även fondförsäkring som valbart alternativ. KPA Pensionsförsäkring AB erbjuder också privat traditionell pensionsförsäkring och privat fondförsäkring samt alternativa pensionslösningar för arbetsgivare.

VERKSAMHETEN UNDER 2012 I KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

Arbetsstagare och arbetsgivare

Inom KAP-KL är det årligen cirka 80 000 till 100 000 nyanställda och anställda som uppnår 21 års ålder, som får välja försäkringsgivare för sin tjänstepension. Under 2012 fick dessutom KPA en tillströmning av kunder i och med att det nya anslutningsförfarandet trädde ikraft (mer om det är beskrivet nedan i avsnitt Viktiga händelser 2012). Tillskott av väljare gjorde att KPA Pensionsförsäkring AB fick ca 100 000 nya pensionssparare under 2012.

Premier för 2011 års val förmedlades till KPA Pensionsförsäkring AB i slutet av mars 2012 och motsvarade drygt 6,6 miljarder kronor, varav knappt 400 mkr till någon av KPA Pensions etiska fonder.

Totalt har KPA Pensionsförsäkring AB pension under förvaltning för 1,5 miljoner personer, varav 80 000 personer sparar i någon av KPA Pensions etiska fonder.

Kommuner och landsting kan också försäkra pensionsförmåner utöver individernas individuella del inom KAP-KL. Det är förmånsbestämd ålderspension och efterlevandepension samt premiebefrielse av dessa förmåner som försäkras. Hittills har cirka 170 kommuner tecknat avtal med KPA Pensionsförsäkring AB.

Fördelad avkastning

Sedan den 1 juli 2004 fördelar KPA Pensionsförsäkring AB både positiv och negativ avkastning, avkastningsränta, kvartalsvis i efterskott till pensionsspararna. Metoden medför att kollektiv konsolideringsnivå för traditionell premiebestämd pensionsförsäkring alltid ligger runt 100 procent. Avkastningsräntan för 2012 uppgick till 7,2 (5,5) procent.

Förvalt kapital

Vid utgången av 2012 är cirka 87 miljarder kronor under förvaltning för traditionell pensionsförsäkring i KPA Pensionsförsäkring AB vilket är en ökning med 10 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ytterligare cirka 5,2 miljarder sparades i någon av KPA Pensions etiska fonder.

Stark solvens trots låga marknadsräntor

Under de senaste åren har bolagets ekonomi, mätt som solvensgrad, stärkts kraftigt. Under 2011 och 2012 har nedgången i långa marknadsräntor medfört att avsättningarna ökat och solvensgraden minskat. Trots fallande marknadsräntor hade KPA Pensionsförsäkring en solvensgrad om 150 procent per sista december 2012. Det innebär att KPA Pensionsförsäkring AB hade 50 procent mer tillgångar än bolaget behövde för att betala ut den garanterade pensionen. Till följd av de sjunkande marknadsräntorna beslutades det under 2012 att justera ned den garanterade räntan för förmånsbaserade pensioner från 1 januari 2013 med 0,5 procentenheter.

Utmaningar för kommunsektorn

År 2012 väntas engångsintäkter bidra till mycket goda resultat för den kommunala sektorn. Intäkterna innebär en välkommen andningspaus för de kommuner och landsting som kämpar med att klara en ekonomi i balans. Därefter ser det betydligt kärvare ut. Trots en förväntad stark tillväxt i skatteunderlaget och höjda statsbidrag krävs, enligt SKLs ekonomirapport hösten 2012, skattehöjningar på totalt 40 öre jämfört med i dag för att undvika att sektorns resultat försämras.

Solvens 2

KPA Pension samarbetar tillsammans med Folksam med Solvens 2. Redan 2009 påbörjades anpassningen till det nya regelverket genom att Folksam Sak och Livs styrelser beslutade om ramar och principer för genomförandet. De konstaterade att de formella kraven kommer öka men att genom god styrning, riskhantering och regelefterlevnad kommer Folksam med dotterbolag kunna leva upp till såväl interna och externa krav inom det nya ramverket.

Syftet med Folksams Solvens 2-program är att säkerställa att verksamheten uppfyller de regulatoriska kraven. Stora delar av både den operativa och legala organisationen kommer påverkas genom att nya krav på styrning, riskhantering, intern kontroll och dokumentation av exempelvis ansvar och rutiner. För att detta ska löpa smidigt pågår ett arbete inom programmet för att förbereda organisationen genom att föra upp solvensfrågor till beslut i linje och program samt genom att tillsammans med linjeorganisationen och i uppdrag och projekt

implementera besluten. Så mycket som möjligt av implementeringsarbetet ska utföras i den del av organisationen, där respektive ansvar ska ligga även efter programtidens slut. Ambitionen är att alla krav enligt Solvens 2-direktivet ska fördelas på befintlig organisation i så stor utsträckning som är rimligt.

Under 2012 har uppdragen bland annat fokuserat på riskhantering, intern kontroll, outsourcing och den egna risk och solvenskapitalprocessen.

Under 2012 har ett omfattande Rapporteringsprojekt bedrivits med fokus på insamling, beräkning och lagring av data samt rapportering. Projektet har två delar; implementera databaser/filer som ger tillgång till nödvändig spårbar, korrekt och lättillgänglig information från försäkrings-, ekonomi- och finanssystem samt skapa effektiva rapporteringsprocesser inklusive beräkningar från grunddata i de nämnda filerna fram till färdiga rapporter. Inom rapporteringsprojektets ram har under 2012 en ny huvudbok satts i produktion.

I slutet av 2012 stod det klart att den aviserade tidplanen för införande av Solvens 2 skjuts upp. Folksam och dotterbolagen arbetar utifrån hypotesen att införandet sker i januari 2016. Det innebär att Rapporteringsprojektet inte kommer att bedrivas i lika stor omfattning under 2013 utan avvaktar de slutliga detaljerade kraven.

Solvens 2 är en modernisering av hela branschen, som är bra för KPA Pension och våra kunder. Framgångsrika företag är de som bäst hanterar förändringar i omvärlden till sin fördel. Solvens 2 är en sådan förändring.

Lagstiftningsutveckling

Det pågår en intensiv lagstiftningsutveckling där bland annat obligatorisk flytträtt för pensionssparande och vissa associationsrättsliga frågor utreds. Även frågor kring vilka tillsynsregler och solvenskrav som ska gälla för livförsäkringsbolag utreds. Dessa kan komma att få stor betydelse för konkurrenssituationen och för utbudet av produkter på marknaden.

Viktiga händelser 2012

Flera förändringar på det kommunala kollektivavtalsområdet KAP-KL har påverkat verksamheten under året, bland annat trädde det nya anslutningsförfarandet i kraft. Under 2011 fastställde parterna villkoren för de bolag som fortsättningsvis får leverera tjänstepension inom KAP-KL från 2012. Det innebär att flera bolag drog sig ur som leverantör på den kommunala marknaden under året som gick och KPA Pension fick som förvalsbolag en ökad tillströmning av kunder. I slutet av året sades dessutom KAP-KL upp av arbetsgivarparten och förhandlingar pågick intill årsskiftet då parterna träffade en principöverenskommelse om ett nytt pensionsavtal. Parternas gemensamma målsättning är att ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal ska träda i kraft den 1 januari 2014 och ska gälla för arbetstagare som är födda 1986 och senare. I anslutning till principöverenskommelsen har man enats om en prolongering av KAP-KL, vilket innebär att KAP-KL fortsätter gälla under den tid prolongationen föreligger.

KPA Pensionsförsäkring AB förvärvade en del i den internationellt uppmärksammade kontorsfastigheten Kungsbrohuset av Jernhusen. Fastigheten är belägen i det expansiva Västra City i Stockholm och är en av Sveriges modernaste byggnader både avseende miljötänk och tekniska lösningar. Den totala investeringen uppgår till cirka 2,1 miljarder kronor och fördelas mellan KPA Pension och Folksam Liv. Under 2012 har KPA Pension satsat på att förbättra och utveckla kommunikationen. Bland annat har vi lanserat en ny hemsida med målet att förenkla vår kommunikation till kunderna och tydliggöra vad KPA Pensions varumärkeslöfte kring trygghet och etiska placeringar står för. Som aktör inom det kommunala området har KPA Pension också sett det som viktigt att spegla mångfalden bland anställda i kommuner och landsting och kan som enda pensionsbolag erbjuda pensionsinformation på nio språk på hemsidan. Dessutom erbjuder KPA Pension funktionalitet för lättläst information och för att få informationen uppläst.

KPA Pension fick under året ett kvitto på att arbetet kring hållbarhet har varit framgångsrikt och positionerat KPA Pension som det trygga och etiska pensionsbolaget. KPA Pension utsågs till Sveriges mest hållbara bolag inom finansbranschen 2012. Detta enligt Sveriges största och mest omfattande varumärkesundersökning inom området hållbarhet - Sustainable Brands.

En annan viktig aktivitet som engagerat och involverat alla KPA Pensions medarbetare under året är arbetet mot en ISO-certifiering inom informationssäkerhet. Under hösten blev KPA Pension det första pensionsbolaget som säkerhetscertifierades enligt ISO/IEC 27001. Detta var en viktig milstolpe med tanke på att KPA Pension hanterar stora volymer känslig information och betalar ut pension på uppdrag av kommuner och landsting. Det betyder att både själva informationen och de datasystem som används för verksamheten måste skyddas.

Under 2012 firade KPA Pension 90 år i branschen. Detta firades med en middag för alla medarbetare och styrelseledamöter i anslutning till en medarbetardag.

BOLAGSSTYRNING I KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

KPA Pensionsförsäkring AB har valt att följa Svensk kod för bolagsstyrning i tillämpliga delar och har upprättat en bolagsstyrningsrapport och rapport om den interna kontrollen. Bolagsstyrningsrapporter finns publicerade på KPA Pensions hemsida (www.kpa.se).

Bolagsstyrningen inom KPA Pensionsförsäkring AB utgår från lagstiftning, främst Försäkringsrörelselagen. Dessutom gäller Finansinspektionens författningssamling i form av föreskrifter och allmänna råd. För verksamheten gäller också ett stort antal interna regler som i tillämpliga delar omfattar såväl styrelseledamöter som anställda.

Under året hölls fyra ordinarie styrelsesammanträden.

PERSONALINFORMATION FÖR PENSION

All personal inom KPA Pension är tillikaanställda i Folksam. För personal som arbetar för fler bolag i Folksam redovisas själva personalkostanden i moderföretagen Folksam Sak och Folksam Liv, och respektive bolags andel som driftskostnader. Mer personalinformation finns i not 36.

Inom KPA Pension arbetar vi med de tre kärnvärdena Personliga, Engagerade och Ansvarstagande som utgör grunden för hur vi bemöter våra kunder och medarbetare. Tillsammans med vårt varumärkeslöfte Trygg pension och etiska placeringar är de kärnan i den företagskultur vi bygger inom KPA Pension. Se not 37.

Belöningsprogram

Bolagen inom Folksam har ett belöningsprogram med syfte att synliggöra och skapa samverkan kring de affärsstrategiska målen. Programmet ska stärka medarbetarnas motivation i arbetet med kundnytta. Det viktigaste målet för belöningsprogrammet 2012 var effektiv användning av Folsams och dotterbolagens resurser. Det skulle uppnås genom sänkta driftskostnader, lägre totalkostnadsprocent med effektivare administration. I bokslutet har 15 000 kronor per berättigad anställd reserverats. Definitivt beslut om belöning kommer att tas under våren 2013.

ETIK OCH HÅLLBARHET

Sedan 1998 arbetar KPA Pension för en hållbar framtid genom att ta ett aktivt ansvar för människa och miljö. Samhällsansvaret handlar inte bara om att förvalta allt kapital enligt etiska placeringskriterier. Det ställer också krav på företaget – KPA Pension ska självklart föregå med gott exempel och leva som vi lär. Vi arbetar medvetet med att minimera vår egen miljöpåverkan, att skapa en bra arbetsmiljö för alla anställda och att stödja olika sociala engagemang i samhället.

KPA Pensions placeringskriterier utgör grunden för alla våra placeringar. KPA Pension påverkar inom mänskliga rättigheter, miljö och mot korruption. Vi vill att de företag vi investerar i ska ta ett större ansvar i dessa frågor. Våra uteslutande placeringskriterier finns inom områdena vapen, tobak, alkohol och kommersiell spelverksamhet.

Under 2011 intervjuades våra kunder om hur de ser på etik och etiska placeringar. Dessa intervjuer visade att kunderna kopplar öppenhet, tydlighet och saklighet till etikbegreppet. Etiska placeringar tolkades som ansvarsfulla – att pengarna placeras på ett bra och riktigt sätt med respekt för människa och miljö. Det vill säga etiska placeringar är pengar som värnar om framtiden. Mot bakgrund av detta arbete förtydligade vi KPA Pensions hållbarhetsstrategi där vi slår fast att vårt mål är att KPA Pension ska vara det ledande pensionsbolaget inom trygg pension och etiska placeringar.

I takt med att det förvaltade pensionskapitalet ökar finns behovet av att sprida riskerna i placeringarna. KPA Pension har även investeringar i fastigheter och under 2012 köptes ytterligare fastigheter. Även på detta område är det viktigt med omtanken om människa och miljö. Därför har KPA Pension tillsammans med Folksam Fastighet tagit fram en gemensam policy, miljöstyrning i byggprojekt, under året.

KPA Pension har några utvalda samarbetspartners inom ramen för de etiska placeringskriterierna. Vad gäller miljö har vi valt att fortsätta vårt mångåriga stöd till plantering av träd i Afrika inom ramen för Vi-skogens projekt. När det gäller mänskliga rättigheter och vapen har KPA Pension valt att fortsätta samarbetet med Svenska FN-förbundet och då särskilt FN:s World Food program och projektet "Skolmat blir kunskap".

Det interna miljöarbetet inom KPA Pension utgör en integrerad del av verksamheten och utgår från en helhetssyn på miljön. Arbetet bygger på en vision om ett hållbart samhälle. Miljöarbetet har sin utgångspunkt i Agenda 21 och syftar till att KPA Pension ska bli ett attraktivare företag för våra olika intressenter samt att bolaget ska följa hållbarhetsstrategin om att leva som vi lär.

KPA Pension miljöcertifierades enligt ISO 14001 år 1998. Det systematiska miljöarbetet har gjort att koldioxidutsläppen är på väg att halveras jämfört med 1998. Tillsammans med de klimatkompenserande åtgärder som KPA Pension årligen gör är vi ett koldioxidneutralt företag sedan 2003 och vår klimatkompensation överstiger vårt faktiska utsläpp.

För mer information om arbetet med de etiska placeringskriterierna och miljö hänvisar vi till vår hållbarhetsredovisning.

TVISTER

KPA Pensionsförsäkring AB har ett fåtal klagomål eller rättstvister. I de fall KPA Pensionsförsäkring AB bedömer att ekonomisk ersättning kan komma att utgå eller att tvistig återbetalning kan förväntas utbli har reservering gjorts efter bedömning i varje enskilt ärende.

VÄSENTLIGA RISKER FÖR KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

KPA Pensionsförsäkring AB:s risker indelas i finansiella risker, försäkringsrisker och verksamhetsrisker.

De mest väsentliga riskerna som KPA Pensionsförsäkring AB hanterar inom traditionell försäkring är finansiella risker och försäkringsrisker samt de verksamhetsrisker som påverkar utvecklingen av affären mest.

Den väsentligaste finansiella risken de senaste åren har varit ränterisken i KPA Pensionsförsäkring AB:s balansräkning. En förändring av marknadsräntenivån påverkar dels värdet på placeringstillgångarna och dels värdet på de försäkringstekniska avsättningarna (FTA). Eftersom de garanterade åtagandena till pensionsspararna (vilka ingår i FTA) sträcker sig långt fram i tiden, slår en ränteförändring mycket på skuldens storlek, men omvänt mot hur tillgångarna påverkas. Detta skapar netto en ränterisk i balansräkningen som består i förändringen både på tillgångs- och skuldsidan. Vid behov tar KPA Pensionsförsäkring AB positioner på räntemarknaden (portföljen för strategisk riskstyrning) i syfte att hantera och styra effekten av förändringar av räntenivåer i balansräkningen som helhet. Av försäkringsriskerna är risken vid tecknandet och reservsättningsrisken de mest väsentliga att hantera. Därutöver kan dödligheten avvika från de antaganden som gjorts vid beräkningen av premier och FTA samt den garanterade räntan vid premieberäkning kan vara för hög i förhållande till ränteläget.

Inom fondförsäkring är det spararen som bär den finansiella risken i placeringarna. För KPA Pensionsförsäkring AB är risken i fondförsäkringsprodukter låg jämfört med traditionella försäkringsprodukter, då fondförsäkring inte lämnar någon garanti till den som sparar.

Av verksamhetsriskerna är det de operativa riskerna som påverkar utvecklingen av affären mest. Dessa är kopplade till konkurrens- och affärsförhållanden på pensionsmarknaden och kommande regelverksförändringar inom försäkringsområdet. Därutöver finns operativa risker som kan bero på brister i processer, rutiner, system, kompetens etc som även kan leda till compliancerisk och varumärkesrisk för KPA Pensionsförsäkring AB. Se not 2.

HÄNDELSE EFTER BOKSLUTSDAGEN

KPA Pensionsservice offentliggjorde den 20 mars 2013 att de köper SPP Liv Pensionstjänst AB, där SPP Kommun ingår. Det betyder att SPP:s kommunala pensionsadministration samt ett mindre kommunalt försäkringsbestånd övergår till KPA Pension.

FÖRVÄNTNINGAR OM FRAMTIDA UTVECKLING FÖR KPA PENSIONS FÖRSÄKRING AB

Pensionssystemet är i ständig förändring. Det ställer krav på aktörerna inom kommunsektorn som i sin tur ställer höga krav på oss och den kompetens vi har inom pensionsområdet. Dessa krav och förväntningar arbetar vi fortlöpande med för att möta på bästa sätt. Idag är KPA Pension en viktig aktör i pensionsfrågor och ett företag som tar ett aktivt samhällsansvar. Det tillsammans med vår snabba tillväxt och starka solvens ger oss goda förutsättningar att möta framtida utmaningar.

Tillväxten och vår starka ekonomi gynnar framförallt våra sparare i KPA Pensionsförsäkring AB. Det förvaltade kapitalet har ökat kraftigt sedan starten och utvecklingen förväntas att fortsätta under lång tid framöver vilket gynnar försäkringstagarna. Vår solvens är bland de bästa av alla livbolag vilket möjliggör placeringar som ger goda förutsättningar för fortsatt konkurrenskraftig avkastning, utan att riskera den trygghet vi vill leverera till kunderna.

EKONOMISK ÖVERSIKT

KPA Pensionsförsäkring AB:s inkomster består av inbetalda premier och avkastning på placeringstillgångar. Utgifterna består av försäkringsersättningar, ökning av livförsäkringsavsättning, driftskostnader, kostnader för kapitalförvaltning och skatt. För koncernens resultat tillkommer fastighetsbolagen. Följande kommentarer gäller moderbolaget om inte annat anges.

Årets resultat

Koncernens resultat före skatt blev 6 979 (-8 406) miljoner kronor och moderbolagets resultat före skatt blev 7 101 (-8 205) miljoner kronor.

Premieinkomst

Premieinkomsten för 2012 blev 7 713 (6 664) miljoner kronor, varav premier för KAP-KL avtalet utgör cirka 6 280 (5 262) miljoner kronor.

Kapitalförvaltning

Marknadsutveckling

Börsåret 2012 inleddes starkt med en uppgång till och med mitten av mars på ca 15% för svenska aktier och ca 10% för världsindex. Marknaden stöddes av förväntningar om att bl.a. ECB:s resoluta åtgärder i slutet av 2011 skulle få positiva effekter och av att det kom positiva konjunktursignaler från USA. Svensk ekonomi fortsatte också att utvecklas relativt stabilt. Således inleddes året även med stigande svenska räntor. I mars inleddes en period av dystrare utsikter. En ökad oro för eurokrisen tillsammans med svagare konjunkturstatistik från såväl Europa och USA som Kina och Japan resulterade i att både svenska och internationella börser fram till början av juni föll tillbaka till de nivåer som rådde vid årets ingång. Politisk och ekonomisk osäkerhet i flera länder i framför allt södra Europa ledde till högre obligationsräntor i Grekland, Italien och Spanien. I Spanien spädde oron på av en banksektor i svår kris. Detta, tillsammans med en relativt stabil utveckling i bl.a. Tyskland och Sverige ledde till ett ökat intresse för tyska och svenska statsobligationer vilket fick långa svenska obligationsräntor att falla med ca 1 procentenhet under perioden mars t.o.m. juni. Samtidigt förstärktes den svenska kronan. Svenska räntor var därmed nere på historiskt låga nivåer och den 10-åriga statsobligationsräntan bottnade på strax över 1,1 procent.

I juni hölls val i Grekland som så småningom ledde till att en regering kunde bildas. Euroländernas toppmöte enades om att låta den europeiska räddningsfonden kunna köpa statsobligationer samt om att kunna ge direkt stöd till enskilda banker. Ett välkommet besked för bland annat Spanien. Senare under sommaren slöts en preliminär politisk överenskommelse om att ge nödlån till Spanska banker och ECB-chefen Mario Draghi uttalade ECB:s kraftfulla stöd för Euron. Detta ledde till en viss stabilisering av läget och blev bland annat också en signal som fick de svenska bostadsobligationsräntorna att under hösten fram till årets slut sjunka med nästan 1 procentenhet jämfört mot statsobligationsräntor.

Under sommaren och hösten stabiliserades också världens börser stödda av EU-ledarnas räddningsåtgärder, allt lägre styrräntor och att stimulansåtgärder ställdes i utsikt både i Kina och Japan liksom fortsatta stimulansåtgärder i Europa och USA.

Under hösten kom ytterligare några klarlägganden om hur ECB:s stödfonder kommer att arbeta och ECB uttalade att man avser att fullfölja sin inslagna lågräntepolitik till 2015. Den tyska författningsdomstolen slog i september fast sitt godkännande av ECB:s stödfond. Successivt skapades ett allts större förtroende för att den inslagna vägen kan leda till en stabilisering av Europas sargade ekonomier. För

de krisande länderna i framför allt södra Europa innebar detta lägre statsräntor och för Sverige innebar det successivt högre räntor och året avslutades med, i jämförelse med årets början, något högre räntor för löptider över 10 år och något lägre räntor för löptider under 10 år. Den 10-åriga svenska statobligationsräntan stängde vid årets slut på 1,5 procent vilket var ca 0,1 procent lägre än vid årets ingång.

Efter en börsrekyt i oktober kunde inte ens mindre positiva konjunktursignaler från Sverige eller budgetproblem i USA hindra en stark avslutning på börsåret och svenska och utländska aktier fick totalt en uppgång på ca 16 procent för helåret 2012. Räknat i svenska kronor blev uppgången för utländska aktier ca 10 procent på grund av en förstärkning av kronan på ca 5 procent.

Värdeutvecklingen på fastighetsmarknaden i Sverige var under 2012 relativt god, speciellt för välbelägna fastigheter. För centralt belägna kommersiella fastigheter var lokalefterfrågan fortsatt god och bidrog till en likaledes god värdeutveckling. Efterfrågan på bostäder i Stockholm är fortfarande hög och bidrar också till en stabil positiv värdeutveckling. I Malmö har bostadsvärdena planat ut eftersom efterfrågan påverkats av lågkonjunkturen i Köpenhamn. Det finns ett ökande intresse i marknaden för fastigheter med inriktning på äldre- och vårdboende "

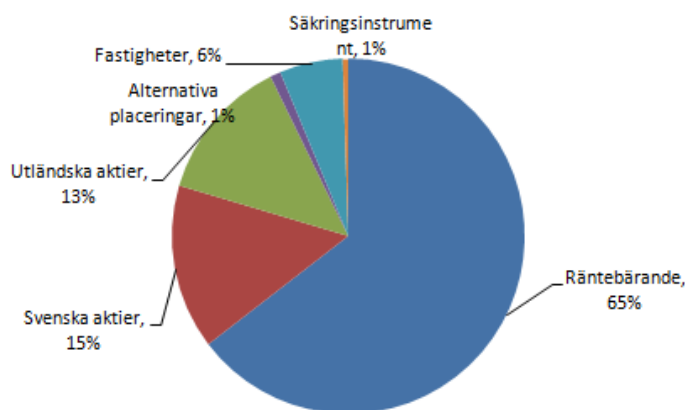
Avkastning

Totalavkastningen 2012 på bolagets tillgångar blev 7,2 (5,6) procent, motsvarande 5 809 (4 110) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och bolagets risktolerans. Årets avkastning förklaras till stor del av en god aktieutveckling vilken givit en aktieavkastning på 13,8 procent. Räntebärande placeringar har sammantaget givit en avkastning på 3,2 procent. Avkastningen på räntebärande placeringar har till stor del påverkats positivt av sjunkande räntor på bostadsobligationer. Aktiexponeringen har ökat under året, både till följd av stigande aktiekurser och aktiv ökning av exponeringen och var vid utgången av året ca 34 procent. Durationen i den räntebärande portföljen har minskat i jämförelse med föregående år och var vid utgången av året drygt 7 år. Valutaexponering har under året varit ca 10 procent.

Totalavkastningstabell, moderföretaget

Mkr	Ingående marknads- värde 2012-01-01	Utgående marknads- värde 2012-12-31	Total- avkastning 2012 Mkr	Total- avkastning 2012 %	Total- avkastning 2011 %	Total- avkastning 2010 %	Total- avkastning 2009 %	Total- avkastning 2008 %
Räntebärande placeringar	51 975	56 490	1 826	3,2	10,1	2,1	2,8	9,5
Aktier	20 778	24 710	2 764	13,8	-12,4	13,7	32,6	-30,7
Alternativa placeringar	744	849	22	2,8	3,6	-4,1	-7,2	-1,1
Fastigheter	2 759	5 039	240	6,2	3,2	8,5	-12,1	3,7
Säkringsinstrument	616	447	957	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Summa	76 871	87 535	5 809	7,2	5,6	8,2	12,4	6,3

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 38 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Placeringstillgångarnas fördelning, marknadsvärde**Investeringar i alternativa placeringar, mkr**

Investeringar i alternativa placeringar görs för att komplettera något av de traditionella tillgångsslagen, det vill säga antingen aktier eller räntebärande placeringar, på bästa sätt. Nedan redovisas värdet på de största investeringarna i alternativa placeringar. Innehavet i Belair är under avveckling.

Innehav, Mkr	2 012	2 011
Crown	176	161
EQT	153	123
Proventus	136	144
BelAir	29	156
Övrigt	355	160
	849	744

Finansiella risker i försäkringsåtaganden

KPA Pensionsförsäkring AB:s traditionella försäkringar omfattas av tjänstepensionsdirektivet. Som en följd ska bolagets samtliga försäkringstekniska avsättningar (FTA), det vill säga nuvärdet av bolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna, värderas aktsamt. Det innebär bland annat att diskontering görs med marknadsräntor. I och med att försäkringsavtalen löper över mycket lång tid är räntekänsligheten i avsättningarna betydande. En procentenhets räntefall gör att avsättningarna ökar med cirka 20 procent.

Den påverkan ränteförändringar har på bolagets ekonomi har reducerats, i huvudsak genom att ingå så kallade ränteswapavtal (säkringsinstrument). Om räntenivåerna faller ökar värdet på säkringsinstrumenten vilket dämpar den effekt som ränterörelsen har på åtagandena. Effekten blir det omvända om räntorna stiger, säkringsinstrumenten utvecklas negativt men resultatet kompenseras genom minskad skuldbörda. Säkringsinstrumenten har påverkat resultatet positivt med 957 (2 619) miljoner kronor. Förändringar i marknadsräntor har medfört att värdet på de försäkringstekniska avsättningarna ökat med 57 (13 956) miljoner kronor.

Resultat av finansiellt risktagande

I nedanstående tabell redogörs för bolagets samlade resultat av finansiellt risktagande. Tabellen är sammansatt av tre delposter:

- Placeringstillgångar redovisar utfallet av tillgångar som innehas i syfte att generera avkastning.
- FTA och säkringsinstrument redovisar hur förändringar i ränteläget påverkat försäkringstekniska avsättningar och säkringsinstrument.
- Övrigt finansiellt risktagande redovisar resultatet av tillgångar och skulder som inte klassificeras till någon av de ovanstående posterna.

Resultat av finansiellt risktagande

I tabellen nedan redogörs för resultatet av bolagets samlade finansiella risktagande (mkr)

Placeringsstillgångar	2012	2011
Räntebärande	1 826	4 519
Aktier	2 764	-3 131
Fastigheter	240	84
Säkringsinstrument	957	2 619
Alternativa placeringar	22	19
Försäkringstekniska avsättningar		
FTA	-57	-13 956
Totalt	5 752	-9 846

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar uppgick till 2 204 (1 905) miljoner kronor till de försäkrade, varav 1 771 (1 529) miljoner kronor utgörs av grundpension och 432 (376) miljoner kronor är återbäring.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida premieinbetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och andra riskmått, driftskostnader och skatter. Avsättningarna är beräknade utifrån aktsamma antaganden. Förändringen i avsättningarna uppgick under året till -4 317 (-17 075) miljoner kronor.

Driftskostnader

Driftskostnaderna minskade i försäkringsrörelsen med 13 mkr och uppgick till 231 (244) miljoner kronor. Driftskostnader i förhållande till premieinkomster (driftskostnadsprocent) uppgick till 3,0 (3,7) procent.

Rörelseresultat i fastighetsbolag

Koncernen

Rörelseresultatet (driftsnettot) för koncernens fastighetsbolag uppgick till 154 (38) miljoner kronor.

Kollektiv konsolidering

Fram till den 30 juni 2004 har KPA Pensionsförsäkring AB haft en återbäringsränta som satts utifrån antagande om avkastningen. Som första icke vinstutdelande bolag införde KPA Pensionsförsäkring AB, från och med den 1 juli 2004, en ny metod för att fördela avkastningen på tillgångarna. Såväl positiv som negativ avkastning fördelas minst kvartalsvis i efterskott till pensionsspararna för traditionell premiebestämd pensionsförsäkring och medför att konsolideringen ska vara 100 procent i slutet av varje kvartal. Detta påverkar inte försäkringarnas garanterade pensionsbelopp.

Den kollektiva konsolideringsnivån för premiebestämda avtal uppgick till 100 procent och för förmånsbestämda avtal till 111 procent per den 31 december 2012.

Kapitalbas

Lagens krav på KPA Pensionsförsäkring AB:s kapitalbas (erforderlig solvensmarginal) uppgick den 31 december 2012 till 2 465 mkr. Den faktiska kapitalbasen uppgick vid samma tidpunkt till 29 465 mkr och översteg således det lagstadgade kravet med 26 999 mkr. Solvenskvoten uppgick till 12.

Resultatanalys

Moderföretaget, 2012 Mkr	Totalt	1	2	3	4
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat					
Premieinkomst	7 713	1 047	6 623	41	1
Kapitalavkastning, intäkter	4 285	703	3 570	13	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	3 401	473	2 402	8	517
Övriga tekniska intäkter	34	-	-	-	34
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 791	-542	-1 229	-19	-1
Förändring i avsättning för oreglerade skador	4	-	-	4	-
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	-4 835	-806	-3 512	-	-517
Driftskostnader	-231	-94	-124	-2	-11
Kapitalavkastning, kostnader	-972	-159	-809	-3	-
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen	-17	-	-	-	-17
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-501	-83	-417	-1	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	7 090	539	6 504	41	6
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	58 316	13 232	45 084	-	-
Avsättning för oreglerade skador	73	-	-	73	-
Övriga försäkringstekniska avsättningar	7	7	-	-	-
Summa	58 396	13 239	45 084	73	-
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringstaganden	5 193	-	-	-	5 193
Summa	5 193	-	-	-	5 193
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	-	-	-	-	-
Konsolideringsfond	22 263	-	-	-	-
Noter till resultatanalys					
Premieinkomst för egen räkning	7 713	1 047	6 623	41	1
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	-	-	-	-	-
Premier för avgiven återförsäkring	7 713	1 047	6 623	41	1
Försäkringsersättningar för egen räkning					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-1 791	-542	-1 229	-19	-1
Återförsäkrares andel	-	-	-	-	-
Förändring i oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	4	-	-	4	-
(1) Förmånsbestämd Tjänstepensionsförsäkring					
(2) Avgiftsbestämd Traditionell Tjänstepensionsförsäkring					
(3) Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring					
(4) Fondförsäkring					

Avkastningsränta

Den fördelade avkastningen (avkastningsränta) till försäkringstagarna blev 7,2 (5,5) procent under 2012.

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

KONCERNEN	2012	2011	2010	2009	2008*
RESULTAT*					
Premieinkomst	7 713	6 664	6 335	6 232	5 996
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelse	5 857	3 952	4 914	6 469	2 884
Försäkringsersättningar	-1 792	-1 547	-1 272	-1 036	-850
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 246	-8 161	7 211	15 135	-2 855
Årets resultat	6 954	-8 465	7 215	14 932	-3 115
EKONOMISK STÄLLNING*					
Placeringstillgångar till verkligt värde	90 175	78 881	70 781	62 544	46 520
Försäkringstekniska avsättningar	63 589	58 569	41 481	38 397	40 921
Konsolideringskapital					
Aktiekapital	300	300	300	300	300
Övrigt eget kapital	29 247	22 678	31 592	24 491	9 742
Summa konsolideringskapital	29 547	22 978	31 892	24 791	10 042

*2008 är enligt lagbegränsad IFRS

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

MODERFÖRETAGET	2012	2011	2010	2009	2008
RESULTAT*					
Premieinkomst	7 713	6 664	6 335	6 232	5 996
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	6 214	3 969	5 021	6 415	2 923
Försäkringsersättningar, netto	-1 791	-1 547	-1 272	-1 036	-850
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 090	-8 220	7 424	15 086	-2 850
Årets resultat	6 816	-8 473	7 180	14 894	-3 104
EKONOMISK STÄLLNING*					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	89 415	78 900	70 871	62 591	46 549
Försäkringstekniska avsättningar	63 589	58 568	41 481	38 397	40 920
Konsolideringskapital					
Aktiekapital	300	300	300	300	300
Övrigt eget kapital	29 165	22 709	31 580	24 531	9 739
Summa Konsolideringskapital	29 465	23 009	31 880	24 831	10 039
Kollektiv konsolidering	1 563	1 017	643	484	869
Kollektiv konsolidering, i %	102	101	101	101	102
Kapitalbas	29 465	23 009	31 880	24 836	10 044
Erforderlig solvensmarginal	2 465	2 294	1 608	1 474	1 650
Solvenskvot	12,0	10,0	19,8	16,8	6,1
NYCKELTAL					
Förvaltningskostnadsprocent	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Direktavkastning, procent*	2,7	3,0	2,5	3,2	3,3
Totalavkastning, procent**	7,2	5,6	8,2	12,4	6,3

* Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning redovisas för åren 2008 enligt FFFS 2006:17 och för åren 2009-2012 enligt FFFS 2008:26

** Redovisad totalavkastning är redovisad enligt Svensk Försäkrings rekommendation för rapportering av totalavkastning.

Direktavkastning och totalavkastning avser traditionell livförsäkring.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår till bolagsstämman att 2012 års resultat för moderbolaget om 6 815 528 936 kronor ökar konsolideringsfonden.

Resultaträkning

Koncernen

Mkr 2012 2011

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS- RÖRELSEN

Premieinkomst efter avgiven återförsäkring

Premieinkomst	Not 3	7 713	6 664
Premier för avgiven återförsäkring		-	-

7 713 6 664

Intäkter från investeringsavtal		4	5
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	4 370	5 183
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	Not 28	517	-
Värdeökning på övriga placeringstillgångar	Not 5	3 010	3 006
Övriga tekniska intäkter	Not 6	30	30
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		-1 792	-1 547
Förändring i avsättning för oreglerade skador	Not 27	3	-4
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättningar	Not 26	-4 318	-17 075
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	Not 28	-517	224
Driftskostnader	Not 8	-237	-205
Kapitalavkastning, kostnader	Not 9	-983	-1 063
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		-	-224
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 10	-540	-3 174
Rörelseresultat i andra företag än försäkringsbolag		3	37
Andel i intresseföretags resultat			
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-17	-18

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

7 246 -8 161

ICKE-TEKNISK REDOVISNING

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 246	-8 161
Kapitalavkastning, intäkter		2	2
Kapitalavkastning, kostnader		-9	-
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		17	18
Avkastningsskatt		-277	-265
Resultat före skatt		6 979	-8 406

Skatt på årets resultat	Not 13	-25	-59
-------------------------	--------	-----	-----

ÅRETS RESULTAT **6 954** **-8 465**

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Koncernen			
Mkr		2012	2011
Årets resultat		6 954	-8 465
Övrigt totalresultat			
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt		-32	-60
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		-	-
Skatt på poster redovisade som övrigt totalresultat	Not 13	7	16
avseende aktuariella vinsterr och förluster			
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		-25	-44
ÅRETS TOTALRESULTAT		6 929	-8 509
Hänförligt till:			
Försäkringstagarna		6 937	-8 509
Innehav utan bestämmande inflytande		-8	

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

Koncernen

Mkr		2012-12-31	2011-12-31
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	Not 14	4 570	1 734
Placeringar i intresseföretag			
Lån till intresseföretag		36	38
Aktier och andelar i intresseföretag	Not 16	10	10
		4 616	1 782
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 17	25 645	21 291
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 18	53 783	50 109
Övriga lån	Not 19	549	488
Derivat	Not 21	389	724
		80 366	72 612
Summa placeringstillgångar		84 982	74 394
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	Not 20	5 193	4 487
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar			
Fordringar			
Aktuell skattefordran		10	24
Övriga fordringar	Not 22	1 370	433
		1 380	457
Andra tillgångar			
Likvida medel		3 177	2 405
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		942	891
Övriga upplupna intäkter		15	3
		957	894
SUMMA TILLGÅNGAR		95 689	82 637

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Koncernen

Mkr		2012-12-31	2011-12-31
Eget kapital	Not 24		
Aktiekapital, (300 000 aktier, kvotvärde 1 tkr)		300	300
Konsolideringsfond		22 263	31 168
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		6 920	-8 490
		29 483	22 978
Innehav utan bestämmande inflytande		184	-
		29 667	22 978
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättning	Not 26	58 316	53 998
Avsättning för oreglerade skador	Not 27	73	77
Övriga försäkringstekniska avsättningar		7	7
		58 396	54 082
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	Not 28	5 193	4 487
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 29	61	41
Övriga avsättningar		38	-
Skulder			
Uppskjuten skatteskuld		39	33
Skulder avseende direkt försäkring		-	2
Derivat	Not 21	180	45
Aktuell skatteskuld		18	20
Övriga skulder	Not 30	2 046	915
		2 283	1 015
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 31	51	34
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		95 689	82 637
Poster inom linjen			
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	Not 33	90 122	77 225
Åtagande	Not 34	1 269	1 021

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

EGET KAPITAL HÄNFÖRLIGT TILL FÖRSÄKRINGSTAGARNA¹⁾

TOTALT

Koncernen, Mkr	Aktie kapital ²⁾	Konsolid eringsfon d ³⁾	Balanserad vinstmedel inkl årets resultat	Eget kapital hänförligt till försäk- rings- tagare	Innehav utan bestäm- mande inflytande	Totalt eget kapital
Ingående balans 2011-01-01 enligt fastställd balansräkning 2011-01-01	300	24 364	7 199	31 863	-	31 863
Vinstdisposition 2011		7 180	-7 180	-		-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring		-376		-376		-376
Årets övrigt totalresultat			-44	-44		-44
Årets resultat			-8 465	-8 465		-8 465
Utgående balans 2011-12-31	300	31 168	-8 490	22 978	-	22 978
Ingående balans 2012-01-01	300	31 168	-8 490	22 978	-	22 978
Vinstdisposition 2012		-8 473	8 473	-		
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring		-432		-432		-432
Förvärv av delägda dotterföretag, ej bestämmande inflytande sedan tidigare			-		192	192
Årets övrigt totalresultat		-	-25	-25		-25
Årets resultat			6 962	6 962	-8	6 954
Utgående balans 2012-12-31	300	22 263	6 920	29 483	184	29 667

¹⁾Bundet eget kapital uppgår till 22 563 mkr och fritt eget kapital till 6 920 mkr.

²⁾Balanserade vinstmedel inkluderar Reservfond, Kapitalandelsfond, Obeskattade reserver, Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt, skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat och årets resultat.

I Not 1 Redovisningsprinciper beskrivs karaktär och syfte med reservposter under eget kapital

Resultaträkning

Moderföretaget

Mkr		2012	2011
-----	--	------	------

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS-

RÖRELSEN

Premieinkomst efter avgiven återförsäkring

Premieinkomst	Not 3	7 713	6 664
Premier för avgiven återförsäkring		-	-

7 713 6 664

Intäkter från investeringsavtal		4	5
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	4 285	5 210
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	Not 28	517	-
Värdeökning på övriga placeringstillgångar	Not 5	2 884	3 006
Övriga tekniska intäkter	Not 6	30	30
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		-1 791	-1 547
Förändring i avsättning för oreglerade skador	Not 27	3	-4
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättningar	Not 26	-4 317	-17 075
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk		-517	224
Driftskostnader	Not 8	-231	-244
Kapitalavkastning, kostnader	Not 9	-971	-1 073
Orealiserade förluster på placeringstillgångar			
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	Not 10	-501	-3 174
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	Not 28	-	-224
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-17	-18
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 091	-8 220

ICKE-TEKNISK REDOVISNING

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 091	-8 220
Kapitalavkastning, intäkter		2	2
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		17	19
Kapitalavkastning, kostnader		-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		7 110	-8 199

Bokslutsdispositioner	Not 12	-9	-6
Resultat före skatt		7 101	-8 205

Skatt på årets resultat	Not 13	-285	-268
ÅRETS RESULTAT		6 816	-8 473

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Moderföretaget**Mkr**

	2012	2011
Årets resultat	6 816	-8 473
Årets totalresultat	6 816	-8 473

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

Moderföretaget

Mkr		2012-12-31	2011-12-31
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncern- och intresseföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 15	1 479	463
Lån till koncernföretag		2 331	1 290
Aktier och andelar i intresseföretag	Not 16	10	10
Lån till intresseföretag		36	38
		3 856	1 801
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 17	25 645	21 291
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 18	53 783	50 109
Övriga lån	Not 19	549	488
Derivat	Not 21	389	724
		80 366	72 612
Summa placeringstillgångar		84 222	74 413
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	Not 20	5 193	4 487
Andra avsättningar			
Avsättning för skatter		3	4
Fordringar			
Aktuell skattefordran		10	24
Övriga fordringar	Not 22	1 365	425
		1 375	449
Andra tillgångar			
Kassa och bank		3 003	2 288
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		942	919
		942	919
SUMMA TILLGÅNGAR		94 738	82 560
Poster inom linjen			
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	Not 33	90 122	77 225
Åtagande	Not 34	1 269	1 021

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Moderföretaget

Mkr		2012-12-31	2011-12-31
Eget kapital	Not 24		
Aktiekapital, (300 000 aktier å nominellt belopp 1 tkr)		300	300
Konsolideringsfond		22 263	31 169
Årets resultat		6 816	-8 473
		29 379	22 996
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	Not 25	22	13
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättning	Not 26	58 316	53 998
Avsättning för oreglerade skador	Not 27	73	76
Övriga försäkringstekniska avsättningar		7	7
		58 396	54 081
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtaganden	Not 28	5 193	4 487
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 29	10	12
Skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		-	2
Derivat	Not 21	180	45
Aktuell skatteskuld		18	20
Övriga skulder	Not 30	1 531	897
		1 729	964
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 31	9	7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		94 738	82 560

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Mkr	Aktie- kapital	Konsoliderings- fond	Årets resultat	Totalt eget kapital
Moderföretaget				
Ingående balans 2011-01-01	300	24 364	7 180	31 844
Föregående års vinstdisposition		7 180	-7 180	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring		-376	-	-376
Årets resultat, tillika årets totalresultat		-	-8 473	-8 473
Utgående balans 2011-12-31	300	31 169	-8 473	22 996
Ingående balans 2012-01-01	300	31 169	-8 473	22 996
Föregående års vinstdisposition		-8 473	8 473	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring		-432	-	-432
Årets resultat, tillika årets totalresultat		-	6 816	6 816
Utgående balans 2012-12-31	300	22 263	6 816	29 379

KASSAFLÖDESANALYS

Mkr	Koncernen		Moderföretag	
	2012	2011	2012	2011
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Resultat före bokslutsdispositioner ¹⁾	6 979	-8 406	7 109	-8 199
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	1 359	15 708	1 442	15 758
Betald skatt	-19	-76	-287	-329
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	8 319	7 226	8 264	7 230
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	-4 869	-6 449	-4 869	-6 449
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring, netto ⁴⁾	-	-	-	-
Förändring av övriga rörelsefordringar	-944	-401	-948	-422
Förändring av övriga rörelseskulder	807	-40	771	-352
Utbetald återbäring från konsolideringsfonden	-431	-376	-432	-376
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	2 882	-40	2 786	-369
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Nettoinvestering i koncernföretag ⁵⁾	-1462	-292	-1489	-292
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar ⁶⁾	-611	-342	-	-
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-2 073	-634	-1 489	-292
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Aktieägartillskott netto	-	-	-545	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-	-	-545	-
ÅRETS KASSAFLÖDE	809	-674	752	-661
Likvida medel vid årets början	2 405	3 026	2 288	2 896
Kursdifferens i likvida medel	-37	53	-37	53
Likvida medel vid årets slut⁷⁾	3 177	2 405	3 003	2 288
Årets kassaflöde	809	-674	752	-661
¹⁾ Betalda och erhållna räntor och utdelningar	2012	2011	2012	2011
Under perioden betald ränta	2	23	2	5
Under perioden erhållen ränta	1 488	1 472	1 526	1 471
Under perioden erhållen utdelning	750	764	750	764
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar	2 240	2 259	2 278	2 240
²⁾ Poster som inte ingår i kassaflödet	2012	2011	2012	2011
Nedskrivningar	-	-	-22	16
Realiserad vinst (-)/förlust (+)	-1 194	-1 618	-1 194	-1 618
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)	-2 488	584	-2 382	540
Valutakursvinst (-)/förlust (+)	105	-272	105	-272
Förändring av upplupet anskaffningsvärde räntebärande värdepapper	624	-	624	-
Förändring av avsättningar avseende försäkringsavtal	-	17 078	-	17 078
Övriga avsättningar	4 314	-64	4 314	14
Förändring avsättningar	-2	-	-3	-
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	1 359	15 708	1 442	15 758

³⁾ Förändring av placeringstillgångar	2012	2011	2012	2011
Nettoinvestering av placeringstillgångar, livförsäkring	-4 869	-6 449	-4 869	-6 449
Summa förändring av placeringstillgångar	-4 869	-6 449	-4 869	-6 449

⁴⁾ Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar avsättningar fondförsäkring, netto	2012	2011	2012	2011
Investering i placeringstillgångar, fondförsäkring	-706	-7	-706	-7
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	706	7	706	7
Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto	-	-	-	-

⁵⁾ Nettoinvestering i koncernföretag	2012	2011	2012	2011
Investering i koncernföretag	-1 462	-	-1 489	-
Summa nettoinvestering i koncernföretag	-1 462	-	-1 489	-

⁶⁾ Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	2012	2011	2012	2011
Investering i övriga placeringstillgångar	-611	-	-	-
Summa nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	-611	-	-	-

⁷⁾ Delkomponenter som ingår i likvida medel	2012	2011	2012	2011
Kassa och banktillgodohavanden	3 177	2 405	3 003	2 288
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	3 177	2 405	3 003	2 288

Som kortfristiga placeringar har klassificerats ej likviderade affärer avseende aktier och obligationer vilka likvidregleras i nära anslutning till affärsdagen.

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) och antagna av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 för koncerner. Även tillämpliga delar av Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2008:26 och Årsredovisningslagen för försäkringsföretag tillämpas i koncernredovisningen.

KPA Pensionsförsäkring AB:s årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26, och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Pensionsförsäkring AB tillämpar sk lagbegränsad IFRS i juridisk person och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. KPA Pensionsförsäkring AB:s koncernredovisning upprättas enligt International Financial Reporting Standards (IFRS) som har antagits av EU.

Förutsättningar vid upprättande av försäkringsföretagets finansiella rapporter

KPA Pensionsförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, samt finansiella skulder i fondförsäkringar. Även fastigheter i koncernen värderas till verkligt värde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 39 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna beskrivs i not 25-27. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Betydelsen av respektive antagande visas i känslighetsanalys i not 2, Upplysningar om risker.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2013 och framåt planeras inte att förtidstillämpas.

Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på de finansiella rapporterna. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka KPA Pensionsförsäkrings finansiella rapporter.

Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter (Presentation av övrigt totalresultat). Ändringen avser hur poster inom övrigt totalresultat ska presenteras. Posterna ska delas upp i två kategorier; dels poster som kommer att omklassificeras till årets resultat dels poster som inte kommer att omklassificeras. Poster som kommer att omklassificeras är omräkningsdifferenser. Poster som inte omklassificeras är aktuariella vinster och förluster. Ändringen ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas fr o m 1 juli 2012 med retroaktiv verkan.

Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda, Ändringen innebär för KPA Pensionsförsäkring AB att avkastning som beräknas på förvaltningstillgångar ska basera sig på diskonteringsräntan som används vid beräkning av pensionsförpliktelsen. Skillnad mellan verklig och beräknad avkastning avseende förvaltningstillgångar ska redovisas i övrigt totalresultat. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare med retroaktiv tillämpning.

IFRS 13 Fair Value Measurement. En ny enhetlig standard för mätning av verkligt värde samt förbättrade upplysningskrav. Standarden ska tillämpas framåttrikt på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare.

Ändringar i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar. Ändringen avser nya upplysningskrav för kvittning av finansiella tillgångar och skulder. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare och i delårsperioder i det räkenskapsåret med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering. Ändringen avser förtydliganden avseende reglerna för när kvittning av finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen är tillåten. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

IFRS 10 Consolidated Financial Statements. Ny standard för koncernredovisning som ersätter IAS 27 och SIC 12. Standarden innehåller inga ändringar jämfört med nu gällande IAS 27 vad gäller regler för konsolidering vid förvärv och avyttring. IFRS 10 innehåller en modell som ska användas vid bedömning av om bestämmande inflytande föreligger eller inte för samtliga investeringar som ett företag har inklusive det som idag kallas SPE:n och regleras i SIC 12. Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning. Särskilda övergångsregler finns.

IFRS 11 Joint Arrangements. Ny standard för redovisning av joint ventures och joint operations. Den nya standarden kommer i huvudsak att medföra två ändringar jämfört med IAS 31 Andelar i joint ventures. Den ena förändringen är om en investering bedöms vara en joint operation eller ett joint venture. Beroende på vilken typ av investering som föreligger finns det olika redovisningsregler. Den andra förändringen är att joint venture ska redovisas enligt kapitalandelsmetoden och klyvningsmetoden kommer inte att vara tillåten. Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare. Standarden ska tillämpas retroaktivt med särskilda övergångsregler.

IFRS 12 Disclosure of Interests in Other Entities. Ny standard för upplysningar för investeringar i dotterföretag, joint arrangements, intresseföretag och ej konsoliderade "structured entities". Standarden ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 27 Separata finansiella rapporter. Den ändrade standarden inkluderar endast regler för juridiska enheter. I huvudsak är det inga förändringar avseende redovisning och upplysningar för separata finansiella rapporter. Redovisning och upplysning av intresseföretag och joint venture har inkluderats i IAS 27. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

Ändrad IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint venture. Den ändrade standarden överensstämmer i huvudsak med tidigare IAS 28. Ändringarna avser hur redovisning ska göras när förändringar i innehav ändras och betydande eller gemensamt bestämmande inflytande upphör eller inte. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2014 eller senare med retroaktiv tillämpning.

IFRS 9 Financial Instruments avses ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering senast från och med 2015. IASB har publicerat den första av tre delar som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Denna första del behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar samt finansiella skulder. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tillsvidare i enlighet med IAS 39.

Konsolideringsprinciper

Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen av om ett bestämmandeinflytande föreligger beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag beaktas som en transaktion varigenom moderbolag indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventualförpliktelser.

Dotterföretag

KPA Pensionsförsäkring AB konsoliderar dotterföretag i vilka moderbolaget har ett direkt eller indirekt innehav på mer än 50 procent av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över styrningen av företaget och äger en andel. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag beaktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Hela koncernens redovisningsprinciper är enhetlig. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagets intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill. Avyttrade företag inkluderas i koncernredovisningen för tiden fram till tidpunkten för avyttring. Avyttringar som leder till att bestämmande inflytande förloras men där det finns ett kvarstående innehav värderas detta innehav till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat.

Intresseföretag

Aktieinnehav i vilka KPA Pensionsförsäkring AB har lägst 20 och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga eller finansiella styrningen, redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Metoden bygger på att det bokförda värdet av aktier i intresseföretag förändras med den årliga resultatandelen. Motsvarande belopp redovisas i resultaträkningen under "Andel i intresseföretags resultat" i det icke-tekniska resultatet. Redovisade vinstandelar är ej att betrakta som disponibla för ägarkoncernen och därför sker en omfördelning till kapitalandelsfonden.

Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffningsvärdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget.

Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Försäkringsavtal och investeringsavtal

KPA Pensionsförsäkring AB har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för bolaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Bolaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procent. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument. Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling.

KPA Pensionsförsäkring AB:s bestånd som avser fondförsäkring redovisas som ett finansiellt instrument, så kallat investeringsavtal. Bolaget har valt att dela upp fondförsäkringsavtal på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling. Redovisning av de finansiella delarna av avtalet sker enligt IAS 39 "Finansiella instrument, redovisning och värdering" samt IAS 18 "Intäkter". Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning som visar hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. Valet att unbundla all fondförsäkring innebär att alla fondförsäkringsavtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. Enligt IFRS 4 får avtal med betydande andel diskretionär del (återbäring) redovisas som försäkringsavtal. Eftersom alla bolagets avtal med traditionell förvaltning eller pensionstillägg har en betydande diskretionär del har bolaget beslutat att redovisa samtliga dessa avtal som försäkringsavtal. Sjuk- och premiebefrielseförsäkring, avgiven återförsäkring redovisas som försäkringsavtal eftersom dessa avtal alltid innehåller betydande försäkringsrisk.

Redovisning av verksamhet som redovisas som försäkringsavtal

Verksamhet som redovisas som försäkringsavtal redovisas enligt IFRS 4.

Intäktsredovisning/Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal för direkt försäkring.

Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetald försäkringsersättning redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat.

Redovisning av verksamhet som delas upp i försäkringsdel respektive finansiell del

Fondförsäkringsavtal och avtal med villkorad återbäring delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del (unbundling). Försäkringsdelen redovisas enligt IFRS 4 och den finansiella delen enligt IAS 39, "Finansiella instrument, redovisning och värdering" och IAS 18, "Intäkter". För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del redovisas in- och utbetalningar för den finansiella delen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avgiftsintäkter avseende de avtal som klassificerats som finansiella kontrakt redovisas dels bland premieinkomst,

dels bland övriga tekniska intäkter.

Intäktsredovisning/Premieinkomst

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, såsom exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För livsfallsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller bolaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital.

Värdeförändring och utdelning

Verklig avkastning på tillgångar som tillhandahålls för försäkringstagarnas räkning redovisas som en värdeökning respektive värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk, och avkastning tillförd försäkringsavtalen redovisas i resultaträkningen som en förändring i försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk.

Utbetalda försäkringsersättningar

Premiebefrielse vid sjukdom – Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till avtalet. Dödsfall – Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall. Livsfall – Försäkringsersättningar betalas ut enligt avtal.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättning och avsättning för oreglerade skador.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av avtalade framtida premieinbetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och andra riskmått, driftskostnader och skatter.

Livförsäkringsavsättningar och oreglerade skador som avser tjänstepensioner värderas enligt EU's tjänstepensionsdirektiv. KPA Pensionsförsäkring AB:s traditionella försäkringar klassificeras som tjänstepensioner. Det innebär att pensionsåtagandena värderas enligt så kallade aktsamma antaganden. De aktsamma antagandena beträffande ränta, dödlighet, driftkostnader och sjuklighet väljs så att de ger en realistisk bild av garanterade åtaganden gentemot de försäkrade. Försäkringstekniska avsättningar beräknas med en kassaflödesmodell. Varje transaktion diskonteras var för sig med respektive riskfria räntesats enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2011:22, för motsvarande löptid.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka framtida kostnader för försäkringsersättningar som uppstår vid sjukdom. Avsättningen för oreglerade skador avser avsättning för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) som omfattar kostnader för inträffade men ännu okända skador. Beloppet är en uppskattning baserad på KPA Pensionsförsäkring AB:s historiska erfarenheter och skadeutfall.

Fondförsäkringsavsättning

Avsättning för fondförsäkring redovisas under försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagare bär placeringsrisk och motsvaras av värdet av försäkringstagarnas fondandelar.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna skadereglering och administration.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar i fondförsäkringsdelen redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde.

För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. KPA pensionsförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden "Kapitalavkastning, intäkter" respektive "Kapitalavkastning, kostnader".

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Skatt

Skattekostnaden består huvudsakligen av avkastningsskatt som baseras på standardberäkningar av avkastningen på nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Premiebefrielseförsäkringen är inte att betrakta som pensionsförsäkring och faller därför inom ramen för inkomstskatt enligt inkomstskattelagen (IL). Avkastningsskatten redovisas i det icke-tekniska resultatet för koncernen och för moderbolaget som aktuell skattekostnad. Inkomstskatt förekommer i koncernen (26,3 %). I koncernen kan förekomma vissa temporära skillnader och förlustavdrag som ger upphov till uppskjuten skatt 22 %. Livförsäkringsbolag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år.

Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att generera avkastning.

Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen i koncern.

Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. I koncernen redovisas förvaltningsfastigheter till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalförvaltning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalförvaltning, kostnader i koncernen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s k Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Företaget har som princip att hänföra samtliga dessa placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar, vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar samt en placering i räntebärande värdepapper som redovisas i balansposten obligationer och räntebärande värdepapper.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Onoterade aktier och andelar utgörs främst av investeringsfonder. Verkligt värde för så kallade fond i fond-innehav tas fram genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssetts. Dessa underliggande innehav är oftast noterade om det avser hedgefond i fonder och de underliggande tillgångarna värderas enligt principerna för noterade tillgångar (senaste officiella köpkurs). Värdering av fond i fond sker av extern part utsedd av fond i fond-förvaltaren.

Värdering av innehav i Private Equity-fonder sker av respektive förvaltare enligt IPEVCs (International Private Equity and Venture Capital association) regelverk. Enligt dessa principer sker värdering från anskaffningsvärde enbart om det är uppenbart att anskaffningsvärdet inte speglar det verkliga värdet.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta. För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på STIBOR (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs för interbankräntor, FRA-räntor och swapräntor samt avseende swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valuteterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Övriga finansiella placeringstillgångar

För organisatoriska innehav bland övriga finansiella placeringstillgångar sker värdering antingen baserad på diskonterade framtida kassaflöden, substansvärde eller värdering utförd av extern part.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga finansiella placeringstillgångar förutom de organisatoriska innehav som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, lån lämnade till koncernföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna räntetäkter. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten.

Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Företaget har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden samt avtal med villkorad återbäring till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar försäkringsföretaget om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

En finansiell tillgång har ett nedskrivningsbehov endast om objektiva belägg visar att en eller flera händelser inträffat som har en inverkan på de framtida kassaflödena för den finansiella tillgången om dessa kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- att långivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion och
- negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när KPA Pensionsförsäkring AB har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Pensioner och liknande förpliktelser

KPA har såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Förmånsbestämda planer innebär att bolaget har en pensionsförpliktelse som grundar sig på en eller flera faktorer där utfallet i nuläget är okänt. Exempelvis kan ersättningar vara beroende av slutlön och antal år av anställning.

Avgiftsbestämda planer innebär att bolaget gör löpande inbetalningar till separata myndigheter eller fonder och ersättningsnivån är beroende av den uppnådda avkastningen på dessa investeringar. De mest betydelsefulla förmånsbaserade planerna baseras på anställningstid och den ersättning som de anställda har vid eller nära pensioneringen. KPA Pension tryggar pensionerna enligt KTP-planen i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan den 1 juli. Tidigare intjänande enligt KPA-planen tryggas med försäkring och för före detta anställda i PA-KL-planen i en stiftelse.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där KPAs förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras. Aktuariella vinster och förluster redovisas som intäkt eller kostnad i övrigt totalresultat. I balansräkningen redovisat värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdeberäknas ej.

Principer för redovisning av pensioner för moderbolag beskrivs i not 29.

Pensionering i egen regi

KPA Pensionsförsäkring AB har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

Aktieägartillskott

Företaget redovisar aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (RFR 2). Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden i förekommande fall efter avdrag för erforderliga nedskrivningar.

Skatter

I moderföretager redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital. Vidare redovisas avkastningsskatten som en aktuell skattekostnad.

Syftet med reservposter under eget kapital

En beskrivning av karaktären hos och syftet med reservposterna under eget kapital.

Eget kapital i obeskattade reserver

I koncernredovisningen redovisas eget kapitaldelen (73,7%) av obeskattade reserver som Eget kapital i obeskattade reserver.

Konsolideringsfond

Här redovisas det belopp i moderföretaget som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen.

Reservfond

Syftet med reservfonden var att spara en del av årets resultat som inte gick åt för täckning av balanserad förlust. Avsättning till reservfond är inte längre erforderlig.

Kapitalandelsfond

Här redovisas belopp som härrör från att andelar i intresseföretag som tagits upp till ett högre värde än i närmast föregående balansräkning med tillämpning av kapitalandelsmetoden.

Balanserade förlust

Balanserade förluster i koncernen utgörs av årets resultat samt föregående års balanserade förluster efter eventuell vinstutdelning till minoritetsägare. Styrelsen lämnar förslag till utdelning. Utdelningens storlek beslutas av bolagsstämman.

Not 2 Upplysningar om risker

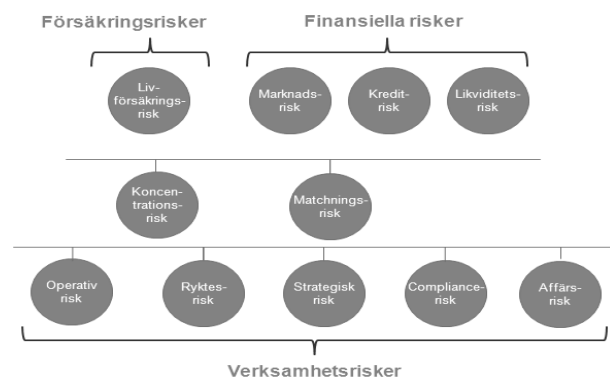
Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Denna not omfattar en beskrivning av KPA Pensionsförsäkring AB:s (publ) riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Övergripande riskhantering

Förmågan att identifiera, förebygga och hantera risker blir allt viktigare för ett företag. Riskhanteringen ger åtgärdsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att öka möjligheterna att nå företagets mål. Risker som hanteras på rätt sätt kan leda till nya möjligheter och värdeskapande medan risker som inte hanteras rätt kan leda till skador och stora kostnader. KPA Pensionsförsäkring AB:s risker hanteras på ett enhetligt och övergripande synsätt som utgår ifrån en helhetssyn på risksituationen. Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet i både nutid och framtid.

- Genom god riskhantering får styrelse och VD en allsidig och saklig bild av den totala risksituationen, vilket ökar förståelsen och kunskapen om riskerna och möjligheterna att nå målen.
- Genom att bedriva den övergripande riskhanteringen på ett enhetligt och strukturerat sätt ökar förståelsen och kunskapen i företaget om de risker och möjligheter som berör organisationen.
- Genom riskhanteringen kan risknivån påverkas och anpassas så att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till risksituationen samt att även avvikelser i det förväntade ekonomiska resultatet kan begränsas.

KPA Pensionsförsäkring AB är exponerat mot olika risker, vilka påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Dessa risker delas, på aggregerad nivå, in i riskkategorier enligt riskkartan på bilden nedan:

För att beskriva riskhanteringen i risknoten har avsnitten delats in i Försäkringsrisker, Finansiella risker och Verksamhetsrisker.

Riskhanteringsprocessen

KPA Pensionförsäkring AB:s riskhanteringsprocess utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen.

Riskhanteringsprocessen utgör ett stöd i avvägningen mellan risktagande och möjlighet att nå uppsatta mål och är därmed en viktig del av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen omfattar att identifiera, värdera, hantera, övervaka och rapportera alla väsentliga risker.

Identifiera

Ett enhetligt och systematiskt sätt används för att identifiera och kartlägga risker i enlighet med företagets riskkategorisering. Identifieringen av risker syftar till att upptäcka och klargöra alla väsentliga risker en organisation är utsatt för på både kort och lång sikt. Identifierade risker ska beskrivas, registreras och kategoriseras. Till samtliga risker kopplas också uppgifter om vilka enheter och vilka bolag som berörs. Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna.

Värdera

Företaget ska alltid sträva efter att värdera identifierade risker. För att risker ska kunna aggregeras till en bild över den totala risksituationen (dvs, riskprofilen) behöver riskerna värderas. Risker ska värderas på ett enhetligt sätt och, där så är möjligt, kvantifieras med vedertagna mätmetoder.

Risker kan värderas mer eller mindre precist och noggrant, och beroende på risktyp är värderingen kvantitativ (mätning) eller kvalitativ (bedömning). Med kvantitativ värdering (mätning) avses en skattning som är en numerisk beräkning eller överslagskalkyl. Med kvalitativ värdering (bedömning) avses en bedömning som är en översiktlig skattning av riskens påverkan. Den kvalitativa bedömningen kan exempelvis utgå från en värdering av risken från två perspektiv, dels vilken påverkan händelsen får om den inträffar samt vilken sannolikheten är att händelsen inträffar. Trafikljuset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker, används också som en metod för att värdera försäkrings- och finansiella risker. För att beräkna hur mycket kapital företaget måste hålla enligt Trafikljuset för att täcka sina risker utförs ett antal fördefinierade stressscenarier. De olika scenarierna ger upphov till det totala kapitalkravet på företaget och sätts i relation till företagets kapitalbuffert.

Hantera

Vilken typ av hantering av risker som är aktuell är avhängigt av riskens natur, men gemensamt är att det ska finnas t ex regelverk, processer och kontrollaktiviteter. Som en del av hantering av risker planeras och genomförs åtgärder för att styra eller begränsa risken. Det är verksamhetens och företagsledningens ansvar att prioritera de åtgärder som planerats utifrån den nytta de kommer att medföra för organisationen. Alternativet för hanteringen bör väljas baserat på den förväntade kostnaden för införandet samt de förväntade fördelarna. Alternativen vid beslutet om hanteringen av risken är att antingen acceptera risken, bevaka risken eller reducera risken.

Övervaka

Övervakning innefattar den dagliga/löpande bevakningen av riskerna och deras åtgärder, samt att riskerna till exempel ligger inom fastställda limiter. Det förutsätts att nödvändiga processer och rutiner skapas av verksamheten för att följa upp riskarbetet. Det är den operativa verksamheten som ansvarar för att se till att åtgärder och risker kontinuerligt övervakas.

Rapportera

Samtliga väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet, i både nutid och framtid, ska löpande rapporteras till styrelse och VD, i såväl moder- som dotterbolag, för att ge en allsidig och saklig bild över den totala risksituationen. Rapportering av den aggregerade risksituationen sker genom skriftliga riskrapporter. Riskerna, liksom de åtgärder som är knutna till dessa, följs kontinuerligt upp.

Organisation och ansvarsfördelning**Organisation och ansvar**

För att tydliggöra styrning av verksamheten och ansvar för riskhantering och riskkontroll har en uppdelning i tre ansvarslinjer gjorts.

Ansvarslinjer

Den första ansvarslinjen utgörs av enheter, moder- och dotterbolag samt utlagd verksamhet. Med detta menas att den första ansvarslinjen:

- ansvarar för att leda verksamheten så att de av styrelsen fastställda målen uppfylls,
- äger och hanterar risker, dvs ansvarar för riskhanteringsaktiviteter såsom att identifiera, värdera och hantera risker, uppföljningar av riskhanteringsaktiviteterna samt
- ansvarar för regelefterlevnad.

Den andra ansvarslinjen utgörs av styrnings- och kontrollfunktioner. Den andra ansvarslinjen stödjer, rådgör och följer upp den första ansvarslinjen utifrån intern styrning och kontroll. Med detta menas att den andra ansvarslinjen bland annat:

- etablerar och upprätthåller regelverk inklusive principer och ramverk för intern styrning och kontroll
- ansvarar för att ha en övergripande och aggregerad bild av risksituationen, inklusive internkontroll avseende styrning, riskhantering och regelefterlevnad
- stödjer och rådgör den första ansvarslinjen i tolkning, implementering och efterlevnad av regelverk inklusive principer och ramverk
- granskar och följer upp den första ansvarslinjen

- rapporterar till styrelse, VD och andra intressenter

Den tredje ansvarslinjen inom företaget utgörs av internrevision. Internrevisionen granskar och utvärderar, på styrelsens uppdrag, den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhantering.

Ansvar och roller

Ansvar för KPA Pensionsförsäkring AB:s, riskhantering är fördelat och strukturerat på följande sätt:

Styrelsen

Det är styrelsens ansvar att se till att ett företags risker hanteras och kontrolleras på ett tillfredställande sätt. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering och intern kontroll.

Vd

Vd ansvarar för att det finns interna regler och ansvariga för riskhantering och riskkontroll. Vd ansvarar också för att se till att hantering och uppföljning görs enligt dessa regler.

Riskkommittén

Riskkommitténs ansvar är att vara rådgivande inom frågor som berör riskhantering, såsom riskkategorisering och riskhanteringsprocess samt tillstyrka den aggregerade riskrapporten för företaget.

Riskavdelningen

Riskavdelningen ansvarar för genomförandet av den övergripande riskstyrningen samt att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Riskavdelningen ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende en gemensam ändamålsenlig och effektiv riskhantering, i enlighet med en god intern styrning och kontroll.

Riskavdelningen ska se till att det åtminstone finns en riskansvarig för varje företag (Risk Manager) som står under Finansinspektionens tillsyn samt för varje riskkategori (Riskkategoriansvarig).

Risk Manager

Risk Manager ansvarar för att företagsövergripande säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Risk Manager ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende riskhantering som en del av den interna styrningen och kontrollen.

Riskkategoriansvarig

Riskkategoriansvarig ansvarar för att säkerställa och skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll för respektive riskkategori.

Compliance Officer

Compliance Officer ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med interna och externa regelverk samt god sed eller standard.

Compliancearbetet ska leda till att minimera risken för att Folksam drabbas av sanktioner eller annat som kan skada kundernas förtroende för företaget

Chefaktuarien

Chefaktuarien ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena och arbetar fram och föreslår:

- förändringar i försäkringstekniska riktlinjer
- förändringar i reservsättningsinstruktionen

Generellt om påverkan av riskerna

Finansiella risker och försäkringsrisker är de risker som påverkar KPA Pensionsförsäkring AB mest. Aktiekursrisken och den sammanlagda ränterisken i balansräkningen (placeringar och FTA) analyseras löpande exempelvis i form av den så kallade trafikljusmodellen (vad händer med företagets kapitalbas om till exempel räntan går upp eller ner eller om värdet på aktieportföljen ändras sig). För fondförsäkringsprodukter

ligger den finansiella risken hos den som sparar. För KPA Pensionsförsäkring AB:s traditionella pensionsförsäkringar och fondförsäkringar är försäkringsriskerna förhållandevis begränsade, då försäkringsmomentet i försäkringen är liten, sett i relation till sparandedelen.

Den största försäkringsrisken är risken att antaganden om livslängd avviker från verkliga förhållanden. Operativa, ryktes- och strategiska risker påverkar generellt sett inte balans- och resultaträkningar i lika stor utsträckning, även om en enskild risk kan påverka mer än andra. Nedan följer en fördjupning inom respektive riskkategori.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker i KPA Pensionsförsäkring AB finns i riskkategorin **livförsäkringsrisk**. Inom riskkategorin finns en indelning i risktyper:

- **Teckningsrisk**, definierat som risken för förlust pga otillräcklig premie till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Avsättningsrisk**, definierat som risken för förlust pga otillräckliga avsättningar till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Risk vid fördelning av överskott**, definierat som risken för oskälig fördelning av överskott till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.

Koncentrationsrisk, dvs risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser, är också tillämplig vid beskrivningen av försäkringsrisker.

Hantering av försäkringsrisker

Hantering och värdering av försäkringsrisker är grundläggande för alla försäkringsbolag. Korrekt hantering av riskerna tryggar KPA Pensionsförsäkring AB:s långsiktiga lönsamhet. Det är även viktigt att säkerställa att reservavsättningarna är tillräckliga och att fördelningen av överskott mellan försäkringar är skälig. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt. Försäkringsriskerna i KPA Pensionsförsäkring AB beskrivs med följande indelning:

- Livförsäkring
 - Sparandeförsäkring
 - Traditionell pensionsförsäkring
 - Fondförsäkring
 - Riskförsäkring
 - Sjuk- och premiefrielseförsäkring
 - Dödsfallsförsäkringar (familjepensioner/efterlevandepensioner)

KPA Pensionsförsäkring AB:s försäkringar klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar. Detta innebär att KPA Pensionsförsäkring AB använder aktsamma antaganden vid värdering av företagets åtaganden enligt Tjänstepensionsdirektivet som infördes 2006.

De aktsamma antagandena beträffande ränta, dödlighet, driftkostnader och sjuklighet väljs så att de ger en realistisk bild av företagets garanterade åtaganden gentemot de försäkrade.

Det generella interna styrningsverktyget när det gäller prissättning av försäkringsrisker och reservavsättningar är de försäkringstekniska riktlinjerna som beslutas av företagets styrelse. Av dessa framgår bland annat vad som ska gälla för de antaganden som används vid bestämning av premier och avsättning av reserver.

KPA Pensionsförsäkring AB:s styrelse fastställer även reservsättningsinstruktion. Reservsättningsinstruktionen behandlar bland annat vilka reserver som bör fastställas för de olika delarna av försäkringsverksamheten.

Sparandeförsäkring

Teckningsrisk

Livförsäkringsrisken vid tecknandet är risken att dödligheten och/eller länglevnaden underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

En annan risk är att den garanterade räntan är för hög i förhållande till ränteutvecklingen. Konsekvensen av för hög garanterad ränta kan bland annat bli att kapitalavkastningen inte täcker garantin. Riskerna hanteras genom att de antaganden som används vid premiesättningen löpande ses över.

KPA Pensionsförsäkring AB:s försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning och minskar riskerna vid tecknandet. Med koncentrationsrisk menas risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Eftersom kollektivavtalade försäkringar innebär stora kollektiv så blir risken för skevt urval liten.

Avsättningsrisk

Livförsäkringsrisken vid reservsättning är risken att dödligheten och/eller länglevnaden underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Med annullationsrisk avses risken för att beräknade reserver inte är tillräckliga vid flytt eller premieannullationer.

Konsekvensen av felaktiga reservsättningsantaganden för beståndet med traditionell livförsäkring blir att reserverna inte är tillräckliga för att motsvara försäkringsåtagandena. Riskerna hanteras genom utvecklade aktuariella metoder och genom kontinuerlig uppföljning av antaganden. Annullationsrisken hanteras även genom aktiva kundkontakter och genom produktutveckling. Vid flytt kan en avgift tas ut. Risken i avsättningarna för fondförsäkring är mycket begränsad för företaget eftersom försäkringstagaren står den finansiella risken.

Risker vid fördelning av överskott

Enligt Försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska fördelning av överskott styras av försäkringarnas bidrag till överskottet, om inte annat följer av bolagsordningen eller försäkringsvillkoren. Försäkringsrisker vid överskottshantering finns både i samband med hur mycket överskott som fördelas på kundernas försäkringar som återbäring (återbäringsantaganden avseende dödlighet/länglevnad, driftskostnader, ränta och skatt) och i samband med hur utbetalning av överskott fördelas över tiden (prognosantaganden avseende dödlighet/länglevnad, driftskostnader, ränta och skatt). Annullationsrisken i samband med överskottshantering är risken att felaktigt överskott utbetalas i samband med flytt, eller slutbetalning.

Konsekvensen av felaktig överskottshantering är en oskäligen fördelning av överskott mellan olika försäkringar.

KPA Pensionsförsäkring AB har valt att fördela ut avkastningen kvartalsvis i efterskott vilket ger en rättvis fördelning av överskott. Metoden medför att kollektiv konsolideringsnivå för traditionell premiebestämd pensionsförsäkring alltid ligger runt 100 procent. Riskerna vid fördelning av överskott hanteras genom löpande översyn av försäkringstekniska riktlinjer.

Risikförsäkring

Teckningsrisk

Livförsäkringsrisken vid tecknandet av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Livförsäkringsrisken vid tecknandet av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens skade- och driftskostnader. Riskerna hanteras genom årlig analys av dödlighet, sjuklighet och driftskostnader, som grund för eventuella beslut om premieförändringar.

Koncentrationsrisk är risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma blandade bestånd. Koncentrationsrisken hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring med dödsfallsrisk eller sjuklighetsrisk. KPA Pensionsförsäkring AB försäkrar huvudsakligen kollektivavtalade pensioner. Kravet är att de försäkrade ska vara fullt arbetsföra.

Alla risker som är klassificerade som olycksfall, invaliditet och dödsfall täcks av ett katastrofåterförsäkringskontrakt.

Avsättningsrisk

Livförsäkringsrisken vid reservsättning av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Livförsäkringsrisken vid reservsättning av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader och driftskostnader till för behandling och utbetalning av de skador - rapporterade eller ej rapporterade - som inte slutreglerats. Riskerna vid beräkning av reserver hanteras genom att modeller och antaganden löpande ses över.

Ändrade lagar eller regler kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Detta, liksom förändringar i sjukligheten över tiden, försvårar bedömningen av framför allt sjuklighetsriskerna.

I samband med skadereglering av dödsfall och sjuklighet sker också riskbedömning, framför allt av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödligheten, sjukligheten eller annulationerna förändrades. Tabellen visar känsligheten i KPA Pensionsförsäkring AB:s totala avsättningar, för såväl sparandeförsäkring som riskförsäkring. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker. Dödssannolikheten antas minska med 20 procent. En minskad dödssannolikhet innebär minskade avsättningar för riskförsäkringar och ökade avsättningar för sparandeförsäkringar. I tabellen visas det sammanvägda resultatet.

Sjukligheten stressas genom att

- ettårssannolikheten för insjuknande ökas med 50 procent
- sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 procent

Annulationer ökas med 20 procent.

Reservavsättningen för framtida driftskostnader ökas med 10 procent.

Analyserna är gjorda utan hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden.

Känslighetsanalys avsättningsrisk

Moderföretaget, Mkr		Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
Försäkringstekniska avsättningar	2012-12-31	58 846		
Dödlighet		61 060	-2 214	-2 214
Sjuklighet		58 949	-103	-76
Annulationer		58 931	-85	-85
Kostnadsinflation		59 228	-382	-382

Moderföretaget, Mkr		Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Försäkringstekniska avsättningar	2011-12-31	54 082		
Dödlighet		56 185	-2 103	-2 103
Sjuklighet		54 178	-96	-71
Annullationer		54 153	-71	-71
Kostnadsinflation		54 446	-364	-364

Koncentrationer av försäkringsrisk

KPA Pensionsförsäkring AB:s försäkringsportfölj består till stor del av ålderspensionsförsäkringar. Det är en stor övervikt av anställda framför pensionstagare. Den främsta risken för dessa försäkringar är att åtagandena är långa och därmed känsliga för variationer av räntan. De flesta försäkringar tecknas med återbetalningsskydd. Det gör att dödlighetsrisken minskar.

Pensions- Kapital Mkr	Förmånsbestämd traditionell försäkring	Premiebefrielse och sjuk- försäkring	Avgiftsbestämd traditionellförsäkring		Fond- försäkring	Total
			Med åter betalnings- skydd	Utan åter- betalnings- skydd		
2012, Moderföretaget						
Ålder						
- 34 år	18	6	6 983	161	143	7 311
35 - 49 år	977	53	24 152	939	1 886	28 008
50 - 64 år	5 943	204	28 715	2 738	3 149	40 750
65 - år	7 352	-	5 858	3 232	16	16 458
	14 291	263	65 709	7 071	5 193	92 526

2011, Moderföretaget

Ålder						
- 34 år	26	2	6 033	144	125	6 330
35 - 49 år	991	47	21 324	856	1 656	24 874
50 - 64 år	5 683	184	24 876	2 520	2 695	35 958
65 - år	6 446	-	4 716	2 743	11	13 916
	13 146	233	56 949	6 263	4 487	81 078

Finansiella risker

Finansiella risker omfattar riskkategorierna marknadsrisk, kreditrisk, koncentrationsrisk, likviditetsrisk och matchningsrisk.

Riskkategorin **marknadsrisk** definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadspriser. Inom marknadsrisk finns risktyperna:

- **Ränterisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadsräntor.
- **Aktiekursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av aktiekursförändringar.
- **Fastighetsprisrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar av priset på fastigheter.
- **Valutakursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av ändrade valutakurser.
- **Övrig marknadsrisk**, definieras som risken att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av marknadsförändringar som ej omfattas av andra marknadsrisker.

Riskkategorin **kreditrisk** delas upp i risktyperna:

- **Spreadrisk**, risken för att räntebärande placeringar med kreditrisk förlorar i värde till följd av förändringar av spreaden mot riskfria placeringar.
- **Motpartsrisk**, Risken för att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran vilket leder till kreditförluster.

Med **koncentrationsrisk** avses risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser. Koncentrationsrisken kan vara tillämplig i flera riskkategorier.

Med **likviditetsrisk** avses risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Riskkategorin **matchningsrisk** definieras som risken att nettot av företagets tillgångar och skulder minskar till följd av att tillgångarnas sammansättning inte motsvarar skuldernas. Risken kan vara tillämplig i flera riskkategorier

Hantering av finansiella risker

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och riktlinjer för verksamheten. VD ansvarar för förvaltningen av företagets tillgångar inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är VD:s forum för uppföljning av tillgångsförvaltningen och beslut rörande riskstyrningen.

Kapitalförvaltningen föreslår styrelsen inom vilka ramar kapitalet ska få placeras. Inom dessa ramar ansvarar kapitalförvaltningen för spridningen mellan olika typer av tillgångar såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter och olika alternativa placeringar. Vissa placeringar sköts via internt och externt utlagda förvaltningsuppdrag. Placeringarna i egen regi görs i huvudsak via derivat för att skräddarsy portföljen risknivå. Det kan till exempel röra sig om aktieoptioner som minskar (eller ökar) effekterna av kraftiga börsfall (eller börsuppgångar) eller räntederivat för att säkra de förmåner som garanterats livförsäkringssparare. Kapitalförvaltningen ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts.

Förvaltningen av direktägda fastigheter och alternativa placeringar hanteras av två separata avdelningar inom företagets organisation. Avdelningen för alternativa placeringar svarar även för förvaltningen av indirekt ägda fastigheter. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration sköts av Swedbank Robur.

Avdelningen för ansvarsfullt ägande ansvarar för bolagsstyrning, miljö- och etikanalys och företagets etiska placeringsregler.

I syfte att skapa en oberoende riskkontroll har uppföljningen organiserats enligt följande:

- Kapitalförvaltningen ansvarar för att föreslå placeringsinriktning för styrelsen och för löpande kapitalförvaltning.
- Chefen för GRC är huvudansvarig för att uppföljning sker på daglig basis enligt de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjerna och för att rapportering sker av överträdelser till styrelser och VD inom företaget.
- Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till GRC och Kapitalförvaltningen.

Förvaltningsprinciper

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. KPA Pension ska vara det ledande pensionsföretaget inom trygg pension och etiska placeringar. Ett steg i detta arbete är att företaget ställer etiska krav på de företag där placeringar görs.

Vid valet av placeringsinriktning utgörs indata av bland annat tillgångarna, skulderna och deras egenskaper – såsom förväntad avkastning, risk och korrelation – samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla att utvecklingen på finansmarknaderna blir mycket svag. Risknivån får således inte vara högre än att grönt ljus erhålls i

Finansinspektionens trafikljusmodell, även om marknadsutvecklingen skulle bli mycket svag. Dessutom ska de legala restriktionerna om skuldtäckning och solvens uppfyllas. Först därefter ska företagets interna riskpreferenser och affärs mål tas i beaktande. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Förvaltarna får agera inom dessa ramar på det sätt som bedöms vara mest gynnsamt för företaget.

Portföljstruktur

Den totala tillgångsportföljen i KPA Pensionsförsäkring AB är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar och säkringsinstrument. Säkringsinstrument är placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena, t ex en ränteswap för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Kredit- och motpartsrisk

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Kredit-/motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditriskexponeringen (efter avdrag för värde av säkerheter) som företaget är exponerat för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Mkr Maximal kreditriskexponering	Brutto	2012 Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	2011 Erhållna säkerheter	Netto
Koncernen						
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	53 783	-	53 783	50 109	-	50 109
Övriga lån	549	-	549	488	-	488
Derivat	389	-	389	724	-	724
Upplupna ränteintäkter	942	-	942	919	-	919

Mkr Maximal kreditriskexponering	Brutto	2012 Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	2011 Erhållna säkerheter	Netto
Moderföretaget						
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	53 783	-	53 783	50 109	-	50 109
Övriga lån	549	-	549	488	-	488
Derivat	389	-	389	724	-	724
Upplupna ränteintäkter	942	-	942	919	-	919

Mkr Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar

2012	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Moderföretaget							
Räntebärande tillgångar	33 727	7 993	12 733	183	-	38	54 674
Övriga lån	-	-	-	-	-	386	386
Totalt	33 727	7 993	12 733	183	-	424	55 060
Räntebärande tillgångar och övriga lån %	61,25	14,52	23,13	0,33	-	0,77	100,00

2011	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Moderföretaget							
Räntebärande tillgångar	47 204	1 367	1 305	177	-	22	50 075
Övriga lån	-	-	-	-	-	389	389
Totalt	47 204	1 367	1 305	177	-	411	50 464
Räntebärande tillgångar och övriga lån %	93,54	2,71	2,59	0,35	-	0,81	100,00

Koncentrationsrisk

Företagets största koncentrationsrisk utgörs av placeringar i Swedbank vilket utgör ca 14 procent av placeringstillgångarna. Av detta utgör aktier i Swedbank knappt 2 procentenheter och säkerställda bostadsobligationer i Swedbank Hypotek knappt 10 procentenheter.

Koncentrationsriskerna bedöms i övrigt vara små för företaget genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Placeringarna ska också som huvudregel kunna användas för skuldtäckning.

Per 2012-12-31 hade företaget följande stora exponeringar.

Koncernen, Mkr 2012	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer	Koncernen, Mkr 2011	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Swedbank	10 572	8 504	Swedbank	8 636	7 160
Svenska Handelsbanken	6 864	6 871	Svenska Handelsbanken	8 207	8 208
Nordea	6 002	6 003	Nordea	4 651	4 652
SBAB	1 590	1 590	SBAB	1 920	1 920
SEB	3 446	3 431	SEB	1 234	1 235
Landshypotek	705	705	Goldman Sachs	728	
Goldman Sachs	352		Landshypotek	702	702
SCA	183		Barclays	261	
Akademiska Hus	119		SCA	184	
Specialfastigheter	100		TeliaSonera	94	

Moderföretaget, Mkr 2012	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer	Moderföretaget, Mkr 2011	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Swedbank	10 572	8 504	Swedbank	8 636	7 160
Svenska Handelsbanken	6 864	6 871	Svenska Handelsbanken	8 207	8 208
Nordea	6 002	6 003	Nordea	4 651	4 652
SBAB	1 590	1 590	SBAB	1 920	1 920
SEB	3 446	3 431	SEB	1 234	1 235
Landshypotek	705	705	Goldman Sachs	728	
Goldman Sachs	352		Landshypotek	702	702
SCA	183		Barclays	261	
Akademiska Hus	119		SCA	184	
Specialfastigheter	100		TeliaSonera	94	

Väsentliga koncentrationer av aktierisk

Koncernen, Mkr 2012	Totalt	Koncernen, Mkr 2011	Totalt
Swedbank	1 619	Hennes & Mauritz	1 283
Hennes & Mauritz	1 295	Ericsson	1 123
Ericsson	987	Swedbank	992
Atlas Copco	900	Atlas Copco	803
Nordea	858	Nordea	745
Sandvik AB	577	TeliaSonera	544
Svenska Handelsbanken	569	Sandvik AB	486
TeliaSonera	554	Svenska Handelsbanken	444
SEB	471	AstraZeneca	410
SCA	415	ABB	373

Moderföretaget, Mkr 2012	Totalt	Moderföretaget, Mkr 2011	Totalt
Swedbank	1 619	Hennes & Mauritz	1 283
Hennes & Mauritz	1 295	Ericsson	1 123
Ericsson	987	Swedbank	992
Atlas Copco	900	Atlas Copco	803
Nordea	858	Nordea	745
Sandvik AB	577	TeliaSonera	544
Svenska Handelsbanken	569	Sandvik AB	486
TeliaSonera	554	Svenska Handelsbanken	444
SEB	471	AstraZeneca	410
SCA	415	ABB	373

Likviditetsrisker

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden. Genom att tillgångarna i huvudsak placeras i marknadsnoterade värdepapper med hög likviditet säkerställer placeringsstrategin att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets förväntade betalningsförpliktelser. Likviditetsrisken mäts som den andel av de totala placeringstillgångarna som består av likvida tillgångar såsom bankkontosaldon och innehav i aktie- och ränteportföljer, exklusive strategiska innehav i aktier och räntebärande instrument.

På balansdagen utgjorde likvida placeringar 90 procent av de totala placeringstillgångarna, varav innehav i räntebärande placeringar utgivna av svenska staten utgjorde 27 procentenheter.

Företagets likviditetsexponering med avseende med återstående löptider på finansiella skulder framgår av tabellen nedan. Tabellen visar odiskonterade nominella värden.

Mkr	2012 På anmodan	Återstående löptider			
		Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Koncernen					
Övriga skulder	154	-	-	-	1 292

Mkr	2012	På anmodan	Mindre än 1 år	Återstående löptider		
				1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Moderföretaget						
Övriga skulder		154	-	-	-	1 292

Mkr	2011	På anmodan	Mindre än 1 år	Återstående löptider		
				1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Koncernen						
Övriga skulder		655	-	-	-	201

Mkr	2011	På anmodan	Mindre än 1 år	Återstående löptider		
				1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Moderföretaget						
Övriga skulder		655	-	-	-	201

Vad avser försäkringsskulder (avsättning) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell

Koncernen, Mkr 2012			Koncernen, Mkr 2011		
	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år		Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år
Avgiftsbestämd			Avgiftsbestämd		
traditionell försäkring	45 496	27	traditionell försäkring	41 572	27
Förmånsbestämd försäkring	13 277	19	Förmånsbestämd försäkring	12 433	20
Premiefrielseförsäkring	73	5	Premiefrielseförsäkring	76	5

Moderföretaget, Mkr 2012			Moderföretaget, Mkr 2011		
	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år		Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år
Avgiftsbestämd			Avgiftsbestämd		
traditionell försäkring	45 496	27	traditionell försäkring	41 572	27
Förmånsbestämd försäkring	13 277	19	Förmånsbestämd försäkring	12 433	20
Premiefrielseförsäkring	73	5	Premiefrielseförsäkring	76	5

Marknadsrisker

Ränterisk

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Räntexponering, Mkr	0-5 år	5-15 år	15 år -	Totalt
Moderföretag 2012				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	37 757	14 324	2 594	54 675
Andra räntebärande finansiella instrument	2 475	-	59	2 534
Övriga lån	386	-	-	386
Summa	40 618	14 324	2 653	57 595
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	7 849	15 495	35 052	58 396
Summa livförsäkringstekniska avsättningar	7 849	15 495	35 052	58 396

Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Räntexponering, Mkr	0-5 år	5-15 år	15 år -	Totalt
Moderföretag 2011				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	32 378	15 617	2 080	50 075
Andra räntebärande finansiella instrument	2 159	31	196	2 386
Övriga lån	389	-	-	389
Summa	34 926	15 648	2 276	52 850
Skulder och avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	7 105	13 820	33 157	54 082
Summa livförsäkringstekniska avsättningar	7 105	13 820	33 157	54 082

Kassaflödesrisk

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 % påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Ökning av marknadsräntan				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-2	-	-2
Minskning av marknadsräntan				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2	-	2

Någon kassaflödesrisk för övriga räntebärande tillgångar eller skulder finns inte då dessa löper med fast ränta

Känslighetsanalys - ränterisk

Mkr	Moderföretaget	
	2012	2011
Riskparameter		
Värdeökning räntebärande tillgångar	-1 751	-2 106
Värdeökning försäkringstekniska avsättningar	4 801	4 778
Nettopåverkan årets resultat	3 050	2 672
Nettopåverkan eget kapital	3 050	2 672

Räntekänsligheten är beräknad i enlighet med Finansinspektionens trafikljusmodell. För 2012 har nominella respektive reala marknadsräntor antagits minska med 0,46 respektive 0,06 procentenheter. För 2011 var motsvarande stress 0,49 respektive 0,07 procentenheter

Valutakursrisk

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering, Mkr	USD	GBP	AUD	CAD	Övrigt
Moderföretag, 2012					
Aktier och andelar	6 323	1 126	425	491	4 080
Övriga tillgångar	390	1	-	1	726
Summa tillgångar	6 713	1 127	425	492	4 806
Övriga skulder och avsättningar	-13				-184
Summa skulder och avsättningar	-13	-	-	-	-184
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	6 700	1 127	425	492	4 622
Nominellt värde valutaterminer	-100	-324	77		-4 481
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	6 600	803	502	492	141
Moderföretag, 2011					
Valutakursexponering, Mkr					
Aktier och andelar	5 191	933	408	372	3 077
Övriga tillgångar	777	8	2	4	1 912
Summa tillgångar	5 968	941	410	376	4 989
Övriga skulder och avsättningar	-				657
Summa skulder och avsättningar	-	-	-	-	657
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	5 968	941	410	376	4 332
Nominellt värde valutaterminer	-796	-406	62	93	-4 115
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	5 172	535	472	469	217

Känslighetsanalys – aktiekursrisk, fastighetsprisrisk och övrig marknadsrisk

I tabellen nedan redovisas effekten av en kursnedgång om 40 procent på svenska aktier och andelar, samt en kursnedgång om 35 procent på avseende utländska aktier samt fastigheter. Dessa stressnivåer används även i Finansinspektionens Trafikljus. I förekommande fall har effekten av exponeringen på noterade aktier påverkats av innehav i aktiederivat.

Moderföretaget, Mkr	2012	2011
Aktier	-10 878	-7 280
Fastigheter	-1 684	-929
Koncern- och intresseföretag	-19	-20

Derivat

Under året har handel skett med valutaterminer, aktieindexterminer, aktieindexoptioner, ränteterminer, swaptioner samt swappar. Handeln med valutaterminer har skett med syfte att minska valutakursrisken i portföljen. Syftet med handeln av aktieindexterminer och aktieindexoptioner har varit att effektivisera förvaltningen av aktier. Handeln med ränteterminer, swaptioner och swappar har varit att justera ränteportföljens duration och reducera balansräkningens räntekänslighet.

Beskrivning av marknadsrisk i derivat

Med marknadsrisk för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser.

Beskrivning av kreditrisk i derivat

Kreditrisken för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen, så kallad motpartsrisk. Motpartsrisken har hållits låg främst genom att alla motparter avseende OTC-derivat ställer säkerheter för hela marknadsvärdet i enlighet med ISDA/CSA avtal. Säkerhetshanteringen sker med administrativt stöd av JP Morgan. Motpartsrisken i standardiserade derivat hålls låg genom att de orealiserade vinsterna avräknas till ett clearingkonto.

Beskrivning av likviditetsrisk i derivat

Likviditetsrisken avser risken för att företaget kan gå ur en derivatposition utan större prispåverkan. Handel har endast skett med derivat i marknader med god likviditet.

Verksamhetsrisker

Verksamhetsrisker omfattar främst risker såsom operativ risk, affärsrisk, strategisk risk, compliancerisk och ryktesrisk.

Operativ risk definieras som risk för förluster till följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legala risker. En operativ risk är således en möjlig händelse som leder till eller kan leda till skada för affärsverksamheten. Skadan kan vara en följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive avvikelser från avtal. Operativa risker är därför inte eftersträvaransvärda och ska hållas låga. Risktagandet begränsas inom ramen för vad som är ekonomiskt försvarbart. Åtgärder ska genomföras för att reducera samtliga exponeringar som inte anses acceptabla.

Affärsrisk definieras som risken för förluster eller negativ resultatutveckling till följd av förändrade affärsförutsättningar, konkurrenssituation samt oförmåga att reagera på utvecklingen eller förändringar i branschen.

Strategisk risk definieras som risken för förluster eller negativ framtida resultatutveckling till följd av brister i affärsbeslut, brister i genomförda affärsbeslut eller oförmåga att möta omvärldsförändringar samt brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. Det avser också risken för ett oväntat utfall på grund av brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. De strategiska riskerna hanteras framför allt av koncernledning och styrelser. Val av affärsstrategier och samarbetspartners, resursfördelning och företagsförvärv är exempel på strategiska risker.

Ryktesrisk definieras som risken för betydande ekonomiska förluster till följd av förlorat anseende hos kunder, partner och myndigheter. Exempel på orsaker som kan bidra till negativ publicitet är produktförändringar, intern brottslighet, att man inte följt interna och externa regelverk, stora skadehändelser, otydlig information, bristande krishantering och händelser kopplade till sponsorskap. Om något av ovanstående skulle inträffa skulle det kunna få konsekvenser för Folksam varumärke och det ekonomiska resultatet.

Compliance risk definieras som risken för juridiska sanktioner, tillsynssanktioner, ekonomiska förluster eller ryktesförluster till följd av att verksamheten inte bedrivs i enlighet med gällande lagar och förordningar, föreskrifter eller övriga externa eller interna regler.

Hantering av verksamhetsrisker

Identifiering av operativa risker, affärsrisker, strategiska risker, compliance risker och ryktesrisker ingår bland annat som en del av en process under verksamhetsplaneringen. Identifiering och värdering av dessa riskkategorier sker främst genom självutvärdering där en kvalitativ bedömning av påverkan och sannolikhet att risken inträffar görs. För att kontrollera och minska riskerna tas åtgärder fram både för att hantera och förebygga dessa. Samtliga risker förses med riskägare och åtgärdsansvariga som bland annat ansvarar för att riskerna kontinuerligt följs upp.

Information om realiserade risker samlas systematiskt i ett incidentrapporteringssystem. De incidenter som rapporteras kategoriseras och värderas, och informationen om dessa incidenter utgör en viktig del vid den ovan nämnda självutvärderingen. Genom att hantera dessa risker på ett samordnat och strukturerat vis ökar organisationens möjligheter att nå de uppsatta målen.

Not 3. Premieinkomst	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Livförsäkringsrörelse				
Periodiska premier	491	602	491	602
Engångspremier	7 222	6 062	7 222	6 062
	7 713	6 664	7 713	6 664

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Erhållna utdelningar	727	764	750	764
Driftsöverskott från byggnader o mark	154	-	-	-
Koncernföretag	-	-	73	40
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 453	1 517	1 453	1 517
Övriga ränteintäkter	49	41	23	28
Valutakursvinst netto	434	272	434	272
Realisationsvinst netto				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 553	2 589	1 552	2 589
Resultatandelar intresseföretag	-	1	-	-
	4 370	5 183	4 285	5 210

Not 5. Värdeökning på övriga placeringstillgångar	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Aktier och andelar	2 884	-	2 884	-
Obligationer	-	3 006	-	3 006
	2 884	3 006	2 884	3 006

Not 6. Övriga tekniska intäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Debiterad avkastningskatt fondförsäkring	18	18	18	18
Kostnadsersättning från Robur	12	11	12	11
Övrigt	-	1	-	1
	30	30	30	30

Not 7. Utbetalda försäkringsersättningar	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 772	-1 529	-1 772	-1 529
Skaderegleringskostnader	-20	-18	-20	-18
	-1 792	-1 547	-1 792	-1 547

	Koncernen		Moderföretaget	
Not 8. Driftskostnader	2012	2011	2012	2011
Skadereglering ¹⁾	-20	-18	-20	-18
Kapitalförvaltning	-75	-62	-75	-62
Gemensam administration	-237	-205	-231	-244
	-332	-284	-326	-323

Specifikation totala driftskostnader

Personalkostnader med mera	-57	-52	-57	-90
Kapitalförvaltningskostnader	-75	-62	-75	-62
Lokalkostnader	-7	-13	-7	-13
Övriga kostnader	-193	-157	-187	-158
Driftskostnader	-332	-284	-326	-323

Tkr**Arvode till revisorer****Ernst & Young**

Revisionsuppdrag	-	-331	-	-331
Andra uppdrag	-	-	-	-

KPMG

Revisionsuppdrag	-1 721	-786	-1 721	-776
Andra uppdrag	-	-	-	-

Deloitte

Revisionsuppdrag	-354	-	-354	-
Andra uppdrag	-	-	-	-

Summa	-2075	-1 117	-2075	-1 107
-------	-------	--------	-------	--------

	Koncernen		Moderföretaget	
Not 9. Kapitalavkastning, kostnader	2012	2011	2012	2011
Kapitalförvaltningskostnader ¹⁾	-75	-62	-75	-62
Övriga räntekostnader	-14	-12	-2	-6
Övriga finansiella kostnader	-18	-18	-18	-18
Nedskrivning aktier koncernföretag	-	-	23	-16
Valutakursförluster, netto	-539	-	-539	-
Nedskrivning övriga placeringstillgångar	23	-	-	-
Aktier och andelar	-360	-971	-360	-971
	-983	-1 063	-971	-1 073

	Koncernen		Moderföretaget	
Not 10. Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	2012	2011	2012	2011
Aktier och andelar	-39	-3 174	-	-3 174
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-501	-	-501	-
	-540	-3 174	-501	-3 174

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument**Koncernen 2012****Finansiella tillgångar**Finansiella tillgångar värderade till
verkligt värde via resultaträkningen

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	Summa
Aktier och andelar	3 121	-	-	3 121
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 941	-	-	1 941
Derivat, netto	-	625	-	625
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	59	59
Fondförsäkringstillgångar	517	-	-	517
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	58	58
Summa	5 579	625	117	6 321

Finansiella skulder

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	-517	-	-	-517
Övriga skulder	-	-	-53	-53
Summa	-517	-	-53	-570

Övriga poster som ej är finansiella instrument

106

Summa kapitalavkastning

5 062

625

64

5 857

Koncernen 2011**Finansiella tillgångar**Finansiella tillgångar värderade till
verkligt värde via resultaträkningen

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	Summa
Aktier och andelar	-2 019	-	-	-2 019
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 511	-	-	4 511
Derivat, netto	-	1 434	-	1 434
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	66	66
Fondförsäkringstillgångar	-224	-	-	-224
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	117	117
Summa	2 268	1 434	183	3 885

Finansiella skulder

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	224	-	-	224
Övriga skulder	-	-	-61	-61
Summa	224	-	-61	163

Övriga poster som ej är finansiella instrument

-96

Summa kapitalavkastning

2 492

1 434

122

3 952

Moderföretaget 2012**Finansiella tillgångar**

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	Summa
Aktier och andelar	3 121	-	-	3 121
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 941	-	-	1 941
Derivat, netto	-	625	-	625
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	59	59
Fondförsäkringstillgångar	517	-	-	517
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	58	58
Summa	5 579	625	117	6 321

Finansiella skulder

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	-517	-	-	-517
Övriga skulder	-	-	-53	-53
Summa	-517	-	-53	-570
Övriga poster som ej är finansiella instrument				-53
Summa kapitalavkastning	5 062	625	64	5 698

Moderföretaget 2011**Finansiella tillgångar**

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	Summa
Aktier och andelar	-2 020	-	-	-2 020
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 511	-	-	4 511
Derivat, netto	-	1 434	-	1 434
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	66	66
Fondförsäkringstillgångar	-223	-	-	-223
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	117	117
Summa	2 268	1 434	183	3 885

Finansiella skulder

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fondförsäkringsåtaganden	224	-	-	224
Övriga skulder	-	-	-61	-61
Summa	224	-	-61	163
Övriga poster som ej är finansiella instrument				-78
Summa kapitalavkastning	2 492	1 434	122	3 970

Tabellerna ovan är en specifikation av de belopp avseende finansiella instrument som redovisas i resultaträkningen samt kapitalavkastning intäkter, realiserade vinster, kapitalavkastning kostnader, realiserade förluster på placeringstillgångar med underlag för eventuella av-

och nedskrivningar och kapitalförvaltningskostnader.

Not 12. Bokslutsdispositioner	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Förändring av periodiseringsfond	-	-	-9	-6

Not 13. Skatter	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Aktuell skattekostnad	-16	-14	-7	-7
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-9	-45	-2	4
Avkastningsskatt	-	-	-276	-265
	-25	-59	-285	-268

I koncernen redovisas avkastningsskatt som en kostnad i rörelsen och inte i årets skattekostnad.

Not 14. Byggnader och mark	Koncernen	
	2012	2011
Marknadsvärde		
Redovisat värde vid årets ingång	1 722	1 436
Fastighetsförvärv	547	-
Förvärv via bolag	2 135	114
Investeringar	67	228
Orealiserad värdeförändring	99	-56
Redovisat värde vid årets utgång	4 570	1 722
varav uppkomna genom företagsförvärv eller fusion		
Fastighetsförvärv	2 135	114
Orealiserad värdeförändring	-35	-6
	2 100	108

Förvaltningsfastigheter		
Anskaffningsvärde vid årets ingång	1 364	1 022
Fastighetsförvärv	547	-
Förvärv av bolag	2 135	114
Investeringar	67	228
Anskaffningsvärde vid årets utgång	4 113	1 364
Redovisat värde vid årets utgång	4 570	1 722

Bedömt marknadsvärde, Tkr

Geografisk marknad	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Drifts- överskott ²⁾	Direkt- avkastning ³⁾	Marknads- värde	Marknads- värde ⁴⁾	Avkastnings- krav ⁵⁾
Koncernen							
Götaland	Affärsfastigheter	26 428	21 376	6,6%	322 300	14 333	5,5-8,3%
Svealand	Affärsfastigheter	160 171	119 543	4,4%	2 722 300	41 348	4,5-8,5%
Norrland	Affärsfastigheter	5 778	3 838	8,5%	45 000	5 439	8,3-9,0%
Svealand	Bostäder	96 566	60 082	4,1%	1 480 800	20 090	3,4-5,0%
		288 943	204 839	4,5%	4 570 400	26 836	3,4-9,0%

¹⁾ Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde

⁴⁾ Marknadsvärde per kvm lokalarea (exkl garage)

⁵⁾ Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav

Värderingsantaganden

Inflationsantagande	2,0%
Kalkylränta restvärde	6,7%
Direktavkastning restvärde	4,8%
Långsiktig vakansgrad	2,7%
Drifts & Underhållskostnader År 1	358 kr/kvm
Investeringar År 1	75 kr/kvm
Marknadshyra (vid noll vakans)	1726 kr/kvm

Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmar (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalys av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Tkr	Koncernen	
	2012	2011
Påverkan på periodens resultat		
Hysesintäkter	219 131	103 526
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-60 637	-30 691
	158 494	72 835
Taxeringsvärden		
Byggnader	942 692	492 718
Mark	620 398	198 293
	1 563 090	691 011

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med utgående hyra som bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 15 procent har fastigheten klassificerats som rörelsefastighet. Samtliga fastigheter har marknadsvärderats. Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av Svenskt Fastighetsindex och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samfundet för Fastighetsekonomi.

För bolaget finns inga begränsningar i rätten att sälja förvaltningsfastigheter. Det finns inte heller några förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera förvaltningsfastigheter eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar. 0 procent av den uthyrningsbara ytan används i Folksams verksamhet.

Not 15. Aktier och andelar i koncernföretag.	Organisations- nummer	Säte	Antal	Kapital- andel i %	Röst- andel i %	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011
Moderföretaget							
Stopstorp KB	969715-5249	Stockholm	99	99	99	559	-
Kungsbro Holding AB	556891-1670	Stockholm	700	70	70	430	-
Litreb 1 AB	556715-5782	Stockholm	1 000	100	100	479	461
Litreb 2 AB	556730-4679	Stockholm	1 000	100	100	-	-
KB Sandspridaren	969747-2950	Stockholm	99	99	99	11	2
Bokfört värde						1 479	463

Nedskrivning av aktier och andelar i koncernföretag är hänförligt till förändrat marknadsvärde av fastigheterna i dotterbolagen.

Not 16. Aktier och andelar i intresseföretag.	Organisa- tions- nummer	Säte	Antal	Kapital- andel i %	Eget kapital	Resultat	Bokfört värde 2012	Bokfört värde 2011
Moderföretaget								
Kulltorp Holding AB	556767-4147	Stockholm	330	33	10	-	10	10

Röstandel i respektive företag motsvaras av kapitalandel.

Samtliga aktier är onoterade

Not 17. Aktier och andra andelar	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Svenska och utländska				
Anskaffningsvärde	23 333	21 236	23 332	21 236
Verkligt värde	25 645	21 291	25 645	21 291
varav:				
Onoterade aktier				
bokfört värde/verkligt värde	1 122	1 092	1 122	1 092

Not 18. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	22 857	20 487	22 857	20 487
Svenska bostadsinstitut	21 783	22 040	21 783	22 040
Övriga svenska emittenter	6 175	3 530	6 175	3 530
Utländska stater	640	645	640	645
Övriga utländska emittenter	22	689	22	689
	51 477	47 391	51 477	47 391
varav:				
Noterade	51 440	47 358	51 440	47 358
Onoterade	37	34	37	34
Verkligt värde				
Svenska staten	24 213	22 523	24 213	22 523
Svenska bostadsinstitut	22 496	22 632	22 496	22 632
Övriga svenska emittenter	6 364	3 615	6 364	3 615
Utländska stater	687	662	687	662
Övriga utländska emittenter	22	677	22	677
	53 782	50 109	53 783	50 109
varav:				
Noterade	53 745	50 075	53 745	50 075
Onoterade	37	34	37	34

Not 19. Övriga lån	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Efterställda lån, fastighet	163	133	163	133
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	386	355	386	355
Övriga lån och placeringstillgångar, anskaffningsvärde	549	488	549	488
Bokfört värde/verkligt värde	549	488	549	488

Not 20. Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär placeringsrisken, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Svenska och utländska				
Anskaffningsvärden	4 731	4 372	4 731	4 372
Bokfört värde/verkligt värde	5 193	4 487	5 193	4 487

Not 21. Derivat	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011

Derivatinstrument med positiva värden**Verkligt värde**

Aktieoptioner	169	387	169	387
Ränteswappar	-	7	-	7
Swaptions	59	184	59	184
Ränteterminer	3	2	3	2
Valuteterminer	158	144	158	144
Summa verkligt värde	389	724	389	724

Derivatinstrument med negativa värden**Verkligt värde**

Aktieoptioner	48	-	48	-
Aktieterminer	1	3	1	3
Ränteswappar	10	4	10	4
Ränteterminer	26	14	26	14
Valuteterminer	95	25	95	25
Summa verkligt värde	180	46	180	46

Not 22. Övriga fordringar	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Fordran sålda ej likviderade värdepapper	1 361	417	1 361	417
Fordringar kapitalförvaltning	2	4	2	4
Övriga fordringar	7	11	2	5
	1 370	432	1 365	426

Not 23. Finansiella tillgångar och skulder**Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument****Finansiella tillgångar värderade till
verkligt värde via resultaträkningen**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa
Koncernen 2012				
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	25 645	-	-	25 645
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	53 782	-	-	53 782
Derivat	-	389	-	389
Övriga lån	549	-	-	549
Placeringstillgångar för vilka liv- försäkringstagaren bär risk	5 193	-	-	5 193
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	5 323	5 323
Summa	85 169	389	5 323	90 881

**Finansiella skulder värderade till
verkligt värde via resultaträkningen**

	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa
Koncernen 2012				
Finansiella skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	5 193	-	-	5 193
Derivat	-	180	-	180
Övriga finansiella skulder	-	-	-1 446	-1 446
Summa	5 193	180	-1 446	3 927

**Finansiella tillgångar värderade till verkligt
värde via resultaträkningen**

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Summa
Koncernen 2011				
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	21 290	-	-	21 290
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 108	-	-	50 108
Övriga lån	488	-	-	488
Derivat	-	724	-	724
Placeringstillgångar för vilka liv- försäkringstagaren bär risk	4 487	-	-	4 487
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	3 660	3 660
Summa	76 373	724	3 660	80 757

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Koncernen 2011	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Finansiella skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	4 487	-	-	4 487
Derivat	-	45	-	45
Övriga finansiella skulder	-	-	-854	-854
Summa	4 487	45	-854	3 678

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Moderföretaget 2012	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	25 645	-	-	25 645
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	53 782	-	-	53 782
Övriga lån	549	-	-	549
Derivat	-	389	-	389
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	5 193	-	-	5 193
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	5 323	5 323
Summa	85 169	389	5 323	90 881

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Moderföretaget 2012	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	5 193	-	-	5 193
Derivat	-	180	-	180
Övriga finansiella skulder	-	-	-1 446	-1 446
Summa	5 193	180	-1 446	3 927

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde värde via resultaträkningen

Moderföretaget 2011	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar	21 291	-	-	21 291
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 108	-	-	50 108
Derivat	-	724	-	724
Övriga finansiella placeringstillgångar	488	-	-	488
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	4 487	-	-	4 487
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	3 661	3 661
Summa	76 374	724	3 661	80 759

Finansiella skulder värderade till verkligt värde värde via resultaträkningen

Moderföretaget 2011	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	4 487	-	-	4 487
Derivat	-	45	-	45
Övriga finansiella skulder	-	-	-854	-854
Summa	4 487	45	-854	3 678

Information om finansiella instruments verkliga värden

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1 och 2 har skett under året.

Koncernen 2012	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Aktier och andelar	24 522	252	870	25 644
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	54 108	-	37	54 145
Derivat	3	386	-	389
Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	5 192	-	-	5 192
Summa	83 825	638	907	85 370

Skulder

Fondförsäkringsåtagande	-	5 192	-	5 192
Derivat	27	153	-	180
Summa	27	5 345	-	5 372

Koncernen 2011

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Aktier och andelar	20 198	300	792	21 290
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 430	-	34	50 464
Derivat	2	722	-	724
Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	4 487	-	-	4 487
Summa	75 117	1 022	826	76 965

Skulder

Fondförsäkringsåtagande	-	4 487	-	4 487
Derivat	16	29	-	45
Summa	16	4 516	-	4 532

Moderföretaget 2012

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Aktier och andelar	24 522	252	870	25 644
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	54 108	-	37	54 145
Derivat	3	386	-	389
Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	5 192	-	-	5 192
Summa	83 825	638	907	85 370

Skulder

Fondförsäkringsåtagande	-	5 192	-	5 192
Derivat	27	153	-	180
Summa	27	5 345	-	5 372

Moderföretaget 2011

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Aktier och andelar	20 199	300	792	21 291
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	50 430	-	34	50 464
Derivat	1	722	-	723
Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	4 487	-	-	4 487
Summa	75 117	1 022	826	76 965

Skulder

Fondförsäkringsåtagande	-	4 487	-	4 487
Derivat	16	29	-	45
Summa	16	4 516	-	4 532

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Koncernen 2012				
Ingående balans 2012-01-01	792	34	-	826
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	100	-	-	100
Anskaffningsvärde förvärv	124	3	-	127
Försäljningslikvid försäljning	-147	-	-	-147
Utgående balans 2012-12-31	869	37	-	906
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2012-12-31 ¹⁾	100	-	-	100

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning intäkter, kapitalavkastning kostnader, realiserade vinster respektive realiserade förluster på placeringstillgångar.

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Koncernen 2011				
Ingående balans 2011-01-01	484	-	-	484
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	81	-	-	81
Anskaffningsvärde förvärv	288	34	-	322
Försäljningslikvid försäljning	-61	-	-	-61
Utgående balans 2011-12-31	792	34	-	826
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2011-12-31 ¹⁾	81	-	-	81

¹⁾Redovisas i nettoresultat av finansiella transaktioner i årets resultat

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Moderföretaget 2012				
Ingående balans 2012-01-01	792	34	-	826
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	100	-	-	100
Anskaffningsvärde förvärv	124	3	-	127
Försäljningslikvid försäljning	-147	-	-	-147
Utgående balans 2012-12-31	869	37	-	906
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2012-12-31 ¹⁾	100	-	-	100

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning intäkter, kapitalavkastning kostnader, realiserade vinster respektive realiserade förluster på placeringstillgångar.

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga finansiella placerings- tillgångar	Totalt
Moderföretaget 2011				
Ingående balans 2011-01-01	484	-	-	484
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	81	-	-	81
Anskaffningsvärde förvärv	288	34	-	322
Försäljningslikvid försäljning	-61	-	-	-61
Utgående balans 2011-12-31	792	34	-	826
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2011-12-31 ¹⁾	81	-	-	81

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning intäkter, kapitalavkastning kostnader, realiserade vinster respektive realiserade förluster på placeringstillgångar.

I tabellen nedan presenteras en sammanställning av vilken effekt som förändringar i observerbara antaganden skulle få på redovisat resultat

	2012		2011	
Känslighetsanalys	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Koncernen				
Aktier och andelar	91	-91	83	-83
Summa	91	-91	83	-83
	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Moderföretaget				
Aktier och andelar	91	-91	83	-83
Summa	91	-91	83	-83

För flertalet av innehaven i nivå 3 finns det en betydande osäkerhet i värderingen då den bygger på indata som inte är observerbar på marknaden. Flertalet innehav värderas av ansvarig förvaltare eller av extern part utsedd av extern förvaltare där underlag till värderingen inte är tillgänglig. KPA Pensionsförsäkring AB (publ) har valt att visa vilken effekt en 10-procentig förändring i marknadsvärdet skulle få på resultatet till följd av en kurs-/prisförändring.

Not 24. Eget kapital

För specifikation av Eget kapital hänvisas till Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen respektive moderföretaget. Då moderbolaget i koncernen är KPA Pensionsförsäkring AB som är ett ömsesidigt företag, redovisas viss del av koncernens eget kapital som konsolideringsfond, vilken motsvarar moderbolagets konsolideringsfond. Visst avsteg från kraven på indelning av eget kapital i UFR 8 görs därmed. Det valda redovisningssättet ger en bättre bild av ett ömsesidigt företags egna kapital där hela överskottet är hänförligt till försäkringstagarna.

Not 25. Obeskattade reserver	Moderföretaget	
	2012	2011
Periodiseringsfond, tax 2008	1	1
Periodiseringsfond, tax 2009	1	1
Periodiseringsfond, tax 2010	-	-
Periodiseringsfond, tax 2011	2	2
Periodiseringsfond, tax 2012	9	9
Periodiseringsfond, tax 2013	9	-
	22	13

Not 26. Livförsäkringsavsättning	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	53 998	36 923	53 998	36 923
Premiernas påverkan på avsättning	4 796	3 334	4 796	3 334
Utbetalningar	-1 752	-1 508	-1 752	-1 508
Riskresultat	5	-4	5	-4
Uppräkning med diskonteringsränta	1 415	1 584	1 415	1 584
Effekt av ändrad diskonteringsränta	56	13 955	56	13 955
Avgiftsbelastning	-194	-225	-194	-225
Avkastningsskatt	-143	-196	-143	-196
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	-56	270	-56	270
Tekniska ändringar som påverkar reserven	420	-132	420	-132
Andra förändringar	-229	-3	-229	-3
Utgående balans brutto	58 316	53 998	58 316	53 998
Total förändring	4 318	17 074	4 318	17 074

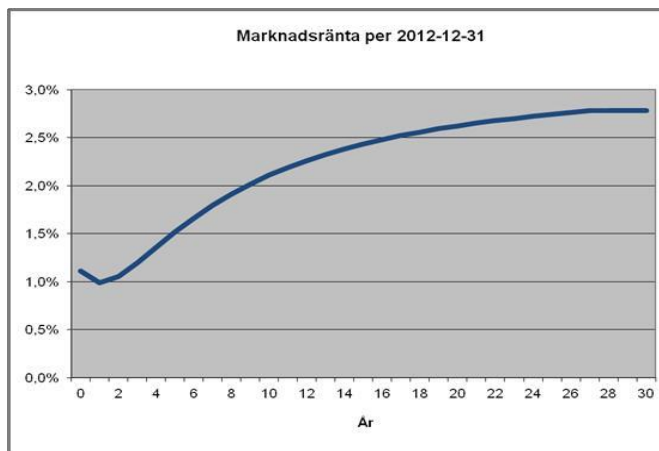
Vid beräkning av livförsäkringsavsättningar har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

KPA Pensionsförsäkring AB (publ) har valt marknadsräntor som genomsnittet av statsobligationsräntan och räntan på säkerställda obligationer i enlighet med FFFS 2011:22.

Räntekurvan per 2012-12-31:

År	Ränta
0	1,11 %
5	1,52 %
10	2,11 %
15	2,44 %
20	2,62 %
25	2,74 %
30	2,78 %

Dödlighetsantaganden

KPA Pensionsförsäkring AB tillämpar köns- och generationsberoende dödlighetsantagande vid beräkning av livförsäkringsavsättning.

Driftskostnadsantaganden

Driftskostnaderna beräknas med utgångspunkt i aktuella driftskostnader. Kostnaderna fördelas på antal försäkringar och kostnad per försäkring och år beräknas.

Skattekostnadsantaganden

Antagande om statslåneränta för beräkning av avkastningsskatt motsvarar 15% av den 10-åriga statsobligationsräntan, 0,23 procent.

Not 27. Avsättning för oreglerade skador	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
IB rapporterade skador	46	43	46	43
IB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	30	30	30	30
Ingående balans	77	73	77	73
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	9	7	9	7
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder	-18	-20	-18	-20
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat) som inträffat under tidigare år	-7	-4	-7	-4
Uppräkning med diskonteringsränta	1	1	1	1
Effekt av ändrad diskonteringsränta	1	3	1	3
IBNR förändring	-2	-	-2	-
Andra förändringar	12	16	12	16
Utgående balans brutto	73	77	73	77
UB rapporterade skador	44	46	44	46
UB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	29	30	29	30
Avsättning för oreglerade skador	73	77	73	77
Total förändring	-4	4	-4	4

Vid beräkning av avsättning avseende pågående ersättningsfall med premiebefrielse har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

Räntefoten som används är 1,62 % vilket motsvarar 5-års räntan.

Sjuklighetsantaganden

För premiebefrielsesreserver baseras beräkningen på antagande om sannolikheten för avveckling genom tillfrisknande och dödsfall. En avsättning görs även för inträffade men ännu inte inrapporterade skador baserad på bolagets historiska erfarenheter och skadeutfall.

Not 28. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Fondförsäkringsåtagande				
Ingående balans	4 487	4 478	4 487	4 478
Inbetalningar	424	431	424	431
Utbetalningar	-213	-175	-213	-175
Avgifter	-4	-5	-4	-5
Värdeförändring på placeringstillgångar	517	-224	517	-224
Avkastningsskatt	-17	-19	-17	-19
Övrigt	1	-1	1	-1
Utgående balans	5 193	4 487	5 193	4 487

Not 29 .Pensioner och liknande förpliktelser	2012	2011
Koncernen		
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	-236	-210
Nuvärde av ofonderade pensionsförpliktelser	-10	-
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	-246	-210
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	184	182
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i rapporten över finansiell ställning	-62	-28

Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i rapport över finansiell ställning

Övriga finansiella anläggningstillgångar	-	-28
Avsättningar till pensioner	-61	-
Nettobeloppet i rapporten över finansiell ställning	-61	-28

Översikt förmånsbestämda planer
Förändring av nuvärdet av förpliktelsen för förmånsbestämda planer

Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	222	169
Utbetalda ersättningar	-9	-8
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	3	4
Räntekostnad	9	6
Aktuariella vinster och förluster	29	46
Justering mellan koncerner	-9	-7
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	245	210

Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde

Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	182	154
Avgifter från arbetsgivaren	5	9
Utbetalda ersättningar	-9	-7
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	8	9
Reduceringar och regleringar	-2	26
Aktuariella vinster och förluster	4	-3
Justering mellan koncerner	-4	-7
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	184	181

Förvaltningstillgångarna består av följande

Egetkapitalinstrument	109	111
Fastigheter	17	16
Skuldinstrument	59	55
	185	182

Kostnad redovisad i årets resultat

Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	-3	4
Räntekostnader på förpliktelse	-9	6
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	8	-9
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) i årets resultat	-4	1

Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat

Administrationskostnader	-3	4
Finansiella intäkter	8	-9
Finansiella kostnader	-9	6
	-4	1

Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	13	40
--	----	----

Intäkt redovisad i övrigt totalresultat

Aktuariella vinster (-) och förluster (+)	26	49
Netto redovisat i övrigt totalresultat	26	49

Aktuariella vinster (-) och förluster (+) redovisade i övrigt totalresultat

Akkumulerat per den 1 januari	-5	-54
Redovisat under perioden	26	49
Akkumulerat per den 31 december	21	-5

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser

Diskonteringsränta	2,86%	3,42%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	2,86%	3,60%
Framtida löneökning	3,31%	3,14%
Inflation	1,81%	1,64%
Framtida ökning av pensioner	1,81%	1,64%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden		FFFS 2007:31

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Enligt de reviderade IAS 19 föreskrifterna sätts den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångarna till samma som diskonteringsräntan.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

Beträffande inflationsantagande har Folksam valt att följa Riksbankens uppsatta inflationsmål som utgångspunkt vid beräkningarna.

Livslängds antaganden

Livslängdsantagandena följer Finansinspektionens föreskrifter om försäkringstekniska grunder (FFFS 2007:31).

Den återstående livslängden för en 65 årig kvinna antas till 22,7 år och för en 65 årig man till 19,6 år. Den återstående livslängden från 65 år för en 40 årig kvinna antas till 22,8 år och för en 40 årig man till 20,3 år.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknings av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Pensionering i egen regi

Not 29 . Pensioner och liknande förpliktelser (forts)	2012	2011
Moderföretaget		
Ingående balans	12 368	-
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	364	385
Räntekostnad	332	557
Aktuariella vinster och förluster	-1 393	480
Övriga förändringar	-1 881	10 946
Utgående balans	9 790	12 368
Antaganden		
Diskonteringsränta	2,86%	3,42%
Framtida löneökning	3,31%	3,14%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,31%	3,14%
Framtida ökning av pensioner (Inflation)	1,81%	1,64%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställda väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Not 30. Övriga skulder	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Skulder till koncernföretag	78	36	78	36
Skulder till närstående företag	487	4	3	2
Köpta ej likviderade värdepapper	1 292	201	1 292	201
Övrigt	189	674	158	658
	2 046	915	1 531	897

Not 31. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Upplupna kostnader	42	31	4	4
Förutbetalda intäkter	9	3	5	3
	51	34	9	7

Not 32. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderföretaget 2012			
Tillgångar			
Aktier och andelar	-	25 645	25 645
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	53 783	53 783
Övriga lån	-	549	549
Derivat	389	-	389
Fondförsäkringstillgångar	-	5 193	5 193
Övriga fordringar	1 378	-	1 378
Kassa och bank	3 003	-	3 003
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	942	-	942
Summa tillgångar	5 712	85 169	90 881
Skulder och avsättningar			
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	-	58 316	58 316
Oreglerade skador	-	73	73
Övriga avsättningar	-	7	7
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för			
Fondförsäkringsåtagande	-	5 193	5 193
Avsättningar för skatter	-	18	18
Pensioner och liknande förpliktelser	-	10	10
Skulder avseende direkt försäkring	-	-	-
Derivat	180	-	180
Övriga skulder	1 531	-	1 531
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	-	9
Summa skulder och avsättningar	1 720	63 616	65 337
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderföretaget 2011			
Tillgångar			
Aktier och andelar	-	21 291	21 291
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	50 109	50 109
Övriga lån	-	488	488
Derivat	724	-	724
Fondförsäkringstillgångar	-	4 487	4 487
Övriga fordringar	453	-	453
Kassa och bank	2 288	-	2 288
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	919	-	919
Summa tillgångar	4 384	76 375	80 759

Skulder

Livförsäkringsavsättning	-	53 998	53 998
Oreglerade skador	-	77	77
Övriga avsättningar	-	7	7
Fondförsäkringsåtagande	-	4 487	4 487
Pensioner och liknande förpliktelser	-	12	12
Skulder avseende direkt försäkring	2	-	2
Derivat	45	-	45
Övriga skulder	916	-	916
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	-	7
Summa skulder och avsättningar	970	58 581	59 551

Not 33. Panter och därmed jämförliga säkerheter**för egna skulder och för såsom avsättningar**

redovisade förpliktelser	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar	88 474	75 433	88 474	75 433
För andras räkning pantsatta tillgångar	1 648	1 792	1 648	1 792
Ställda panter	90 122	77 225	90 122	77 225

Not 34. Åtagande	Koncernen		Moderföretaget	
	2012	2011	2012	2011
Avtalad, ännu ej investerad del i lån	473	572	473	572
Avtalat, ännu ej investerat riskkapital	796	449	796	449
Summa åtaganden	1 269	1 021	1 269	1 021

Not 35. Hyresintäkter	Koncernen	
	2012	2011
Operationella leasingavtal (leasinggivare)	1 335	780

Bolaget har ingått hyresavtal av operationell natur med fastigheterna i fastighetsbolag för koncern KPA Pensionsförsäkring AB, i Ymerplan AB, Godsfinkan Hammarby AB, Trumman Häggvik AB, Löten Vårdbostäder AB, Äldreboendet Solbacka AB, Arlöv Vårdbostäder AB, Litreb Fastigheter AB, KB Sandspridaren, Stopstorp KB samt Fastighets AB Kungsbrohus.

Enligt följande;

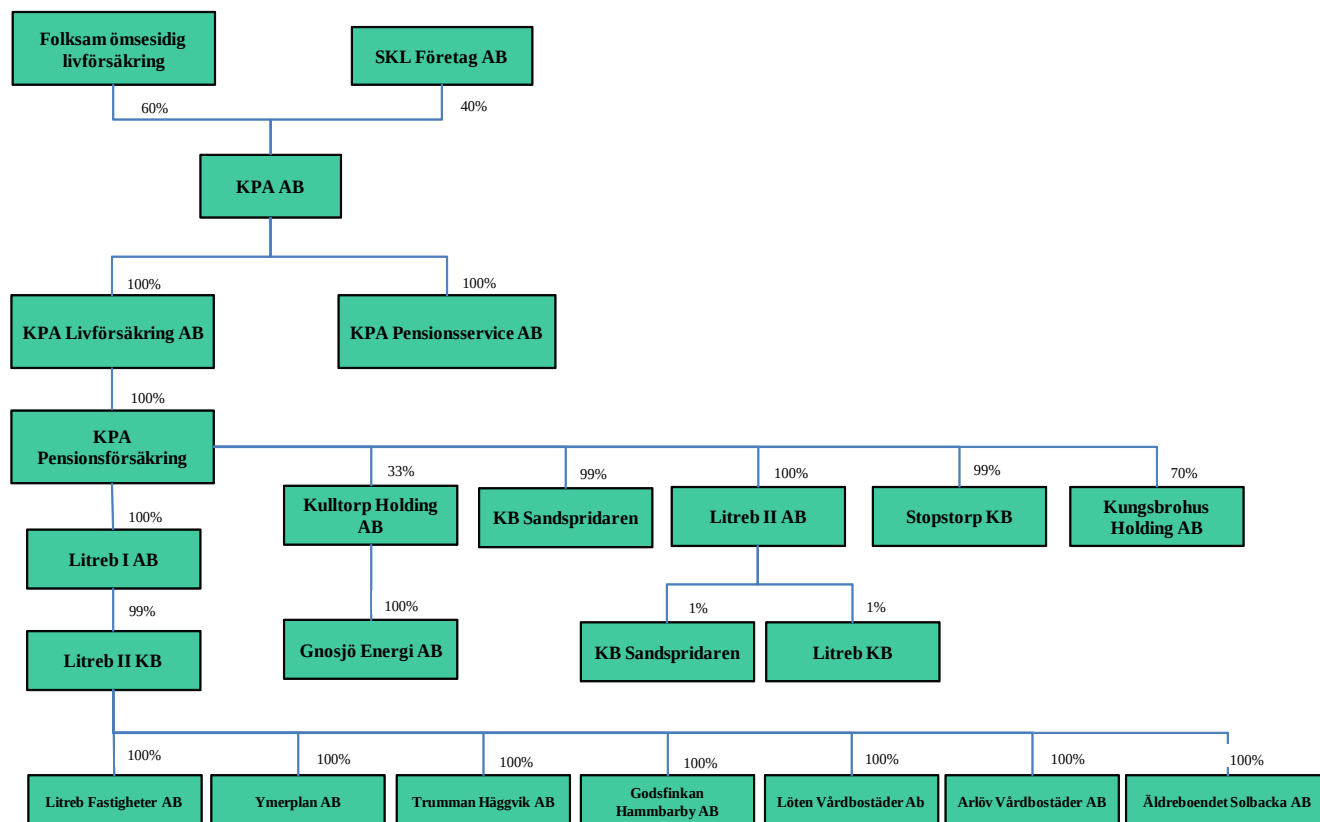
Hyrer som förfaller;

Inom ett år	199	80
Mellan ett och fem år	545	255
Senare än fem år	591	445
Totala leasingavgifter under perioden	276	97
Varav minimileaseavgifter	254	90
Varav variabla avgifter	22	7

Not 36. Upplysningar om närstående**Närstående parter**

Noten beskriver väsentliga relationer mellan KPA Pensionsförsäkring AB (publ) och övriga bolag inom KPA Pension samt relationen till närstående bolag inom Folksam.

Ägarförhållande KPA Pension

KPA Pension består av KPA AB, KPA Livförsäkring AB (publ), KPA Pensionsförsäkring AB (publ), KPA Pensionservice AB med bifirman Pensionsvalet PV. Samtliga bolag inom KPA Pension definieras som närstående då verksamheten i stor utsträckning bedrivs som en enhet genom att man samordnar och utnyttjar gemensamma resurser. De bolag som definieras som närstående inom Folksam är Folksam ömsesidig sakförsäkring, Folksam ömsesidig livförsäkring samt dotterbolag.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i KPA Pension och företag/organisationer med inflytande i KPA Pension genom styrelsrepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning till ledande befattningshavare" i respektive bolags årsredovisning i personalnoten.

Väsentliga principer och avtal

Tillikaanställning

Den största delen av driftskostnaderna utgörs av personalrelaterade kostnader. Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att all personal är anställd i alla bolag i gruppen. Följaktligen tillhör kostnaderna det/de bolag som arbetet utförs åt. Det är dock inte frågan om köp och försäljning av tjänster utan fördelning av kostnader.

Självkostnadsprincipen

KPA AB fungerar som inköpsbolag för övriga bolag i KPA Pension. Bolaget tillhandahåller också koncernledande funktioner, verksamhetsfunktioner samt stabsfunktioner. Moderbolaget fakturerar månadsvis ut samtliga kostnader, exklusive moderbolagets egna kostnader, till dotterbolagen. För att säkerställa att den ersättning som dotterbolagen betalar till KPA AB är rimlig tillämpas kostnadsfördelning baserad på självkostnad. De faktiska kostnaderna fördelas i proportion till nyttjandegrad, direkt eller indirekt. I första hand redovisas kostnaderna direkt i det bolag där resurserna förbrukas men när kostnader inte kan hänföras till ett enskilt bolag används fördelningsnyckel.

Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp**Utlagda tjänster inom KPA Pension****Behovsanalys**

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed ska styrelsen godkänna förslag till fördelning av gemensamma kostnader mellan KPA Pensions bolag. En behovsanalys som omfattar samtliga resurser som bolaget avser att bruka inför varje verksamhetsår görs av styrelsen. En behovsanalys ska även göras vid förändring av resursbrukandet. Det ska framgå vem som tagit fram de olika underlagen för behovsanalysen.

Beslutsunderlagen för kostnadsfördelningen ska utgå från den behovsanalys som gjorts och baseras på självkostnadsprincipen kompletterad med en extern marknadsbedömning. I behovsanalysen presenteras driftskostnadsprocenten för bolaget. Detta nyckeltal, samt sammanställningen över motsvarande nyckeltal inom branschen, anges för att underlätta bedömningen av om driftskostnaderna är marknadsmässiga. Vid marknadsprissättning ska kostnadsfördelningen regleras via avtal. Beslutsunderlagen ska inkludera de internpriser som används för kostnadsfördelning.

Uppföljning och kontroll samt rapportering

Vd ska minst i samband med varje kvartalsbokslut informera styrelsen om utfallet av verksamhetsplan, prognos och preliminär fördelning av kostnader mellan bolagen inom KPA Pension. Vid principiell avvikelse från den fördelning som styrelsen godkänt i samband med budget ska styrelsen särskilt besluta om kostnadsfördelningen kan godkännas.

Inför årsbokslutet ska förslag till den slutliga fördelningen av gemensamma kostnader mellan bolagen föreläggas styrelsen. Styrelsen skall särskilt besluta om föreslagen fördelning ska godkännas. Om styrelsen inte godkänner förslag till fördelning av kostnader i samband med budget, kvartalsbokslut och årsbokslut ska kostnadsfördelningen fastställas i avtal med övriga bolag. Vid förhandling rörande sådant avtal ska berört bolag företrädas av styrelsen eller av styrelseledamot/styrelseledamöter som styrelsen utser. En inventering har gjorts avseende nyckelpersoners närstående transaktioner, vid inventeringen framkom att inga sådana transaktioner finns.

Samverkan mellan KPA Pension och Folksam

Styrelsen i KPA AB har beslutat att lägga ut vissa funktioner till Folksam. Några av de mer omfattande tjänsterna som levereras från Folksam är; försäkringsadministration, IT-utveckling och förvaltning samt kapitalförvaltning

Villkoren för köp av kapitalförvaltning regleras i skriftliga avtal, samverkan kring övriga funktioner regleras i ett övergripande ramavtal med underliggande överenskommelser för respektive funktion.

För att säkerställa att den ersättning som KPA betalar till Folksam är rimlig tillämpas i dagsläget antingen marknadsprissättning (kapitalförvaltning) eller kostnadsfördelning baserad på självkostnad. Översyn av villkoren för köp av funktioner från Folksam sker årligen. I samband med budgetarbetet upprättas nya överenskommelser som specificerar den köpta tjänstens innehåll, omfattning och pris. I samband med upprättandet av avtal om köp av kapitalförvaltningstjänster görs en prisjämförelse med konkurrenter.

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed skall styrelsen godkänna kostnaden för utlagda tjänster till Folksam.

Uppföljning och kontroll av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

KPA Pension ansvarar för att kontrollera att Folksam fullgör sina åtaganden enligt ingångna avtal/överenskommelser. I sin roll som beställare gör KPA Pension regelbundna utvärderingar. Om självkostnaden för den utförda tjänsten avviker från överenskommet belopp ska Folksam kalla till överläggningar. Hantering av avvikelser av principiell karaktär ska regleras i en ny överenskommelse. Kan enighet inte nås via sådan överläggning ska frågan hänskjutas till en tvistlösningssgrupp som tar fram ett förslag till lösning.

Regleras i form av	Motpart	Prissättning	Övrigt
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam ömsesidig sakförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam ömsesidig livförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Förvaltningsavtal om KPA ABs funktion som inköpsbolag mm	KPA AB	Självkostnadspris	En månads uppsägningstid
Gemensam förklaring om kapitalförvaltningskostnader	Folksam ömsesidig livförsäkring	Marknadsprissättning	Ett års uppsägningstid. Upphörande kan dock bara ske vid årsskifte.

Erlagd ersättning till närstående per tjänst (tkr)

	2012	2011
Kostnadsfördelning från inköpsbolaget KPA AB	250 377	241 503
varav från Folksam ömsesidig Sakförsäkring		
Administrativa stöd	31 946	33 670
Försäkringsrörelse	25 431	3 419
IT	55 238	44 497
varav från Folksam ömsesidig Livförsäkring		
Administrativa stöd	1 222	1 571
Försäkringsrörelse	26 604	13 313
Kapitalförvaltning	74 814	61 567
IT	-	1 757

Utgående balanser vid årets slut (tkr)**Fordringar på närstående:**

Litreb Fastigheter AB	20 000	60 000
Litreb KB	-	321 294
Arlöv Vårdbostäder AB	103 031	103 031
Löten Vårdbostäder AB	96 003	96 003
Trumman Häggvik AB	88 542	88 542
Godsfinkan Hammarby AB	219 760	219 760
Ymerplan AB	90 000	107 000
Litreb I AB	321 794	250
KB Sandspridaren	254 807	204 750

Äldreboendet Solbacka AB	89 285	89 285
Kulltorp Holding AB	-	38 359
Kungsbrohus Holding AB	1 048 110	-
Folksam ömsesidig livförsäkring	-	1 396

Skulder till närstående:

KPA AB	58 382	36 373
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	252	168
Folksam ömsesidig livförsäkring	19 628	
Folksam ömsesidig sakförsäkring	2 567	1 956

Beloppen 2011 har justerats för erlagd ersättning till närstående per tjänst för att få jämförbara belopp med år 2012.

Lån, ställda panter och andra säkerheter samt ingångna ansvarsförbindelser till förmån för styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare i bolagen har inte förekommit. styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande.

Not 37. Personal

Alla anställda är tillikaanställda i samtliga bolag i Folksam. För personal som arbetar för fler bolag i Folksam redovisas själva personalkostnaden i moderföretagen i Folksam Sak och Folksam Liv, och respektive bolags andel såsom driftskostnader. I uppgifterna för 2012 och 2011 redovisas enbart kostnader och antal för bolagets ledning.

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr	2012	2011
Styrelse och verkställande direktör	2 939	2 954
Sociala kostnader	1 273	1 192
Varav kalkylerad pensionskostnad	547	573

Verkställande direktören är anställd tillsvidare med ett års uppsägningstid från bolagets sida. Tantiem eller bonussystem tillämpas inte inom koncernen.

Könsfördelning i styrelse och ledningsgrupp

			Styrelse		Vd och övriga befattningshavare*			
	2012		2011		2012		2011	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
	5	6	4	7	5	2	4	2
	45%	55%	36%	64%	71%	29%	67%	33%

* KPA Pension har en ledningsgrupp som arbetar för samtliga bolag.

Ersättning till ledande befattningshavare**Principer**

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Styrelsearvode betalas även ut till KPA-anställda som sitter i bolagsstyrelser.

Ersättningen till verkställande direktör, vice verkställande direktör och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till ledande befattningshavare.

Med andra ledande befattningshavare avses de fem personer som tillsammans med verkställande direktör och vice verkställande direktör utgör KPA Pension företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

En redogörelse för företagets ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i Försäkringsföretag (FFFS 2011:2) kommer att finnas tillgänglig på KPA Pensions webbplats www.kpa.se i samband med offentliggörandet av årsredovisningen.

2012	Grundlön/				
Ersättningar och övriga förmåner under 2012	Styrelse-	Närvaro	Övriga	Pensions	
Tkr	Arvode	arvode	förmåner	kostnader	Summa
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)					
Styrelsens ordförande					
Anders Sundström	-	-	-	-	-
Övriga styrelseledamöter					
Elisabeth Sasse	-	11	-	-	11
Anders Knape	62	17	-	-	79
Lenita Granlund	62	23	-	-	85
Eva Fagerberg	62	35	-	-	97
Markus Gustafsson	62	28	-	-	90
Roger Mörtvik	62	35	-	-	97
Lena Dahl	62	35	-	-	97
Helen Odenljung	62	17	-	-	79
Helene Fritzon	62	35	-	-	97
Daniel Eriksson	-	-	-	-	-
Catrina Ingelstam (avgått under året)	-	5	-	-	5
Summa	496	241	-	-	737
Verkställande direktör					
Lars-Åke Vikberg	2 193	-	15	547	2 755
Andra ledande befattningshavare	5 117	-	241	3 045	8 403
Summa	7 806	241	256	3 592	11 895

Kommentarer till tabellen

- Verkställande direktör har motsvarande post i bolagen KPA AB och KPA Pensionsförsäkring AB (publ). Verkställande direktör tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions bolag.
- Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga bolag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan bolagen.
- Styrelseledamöter har ett arvode på 62 tkr per år. Därtill utges ett arvode om 5,9 tkr per sammanträdesdag då styrelseledamöten har tjänstgjort. För styrelseordförande utgår inget arvode.
- Övriga förmåner avser huvudsakligen tjänstebil samt fria resor i samband med styrelsemöte.
- Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Utöver förmåner enligt lagen om allmän försäkring ska bolaget bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 25 procent av den årliga bruttolönen.
- Bolaget hade fram till 30 juni 2011 förmåns- och avgiftsbestämd pensionsplan som för en ledande befattningshavare som var tryggt i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Övriga ledande befattningshavare, sex personer, hade pensionen tryggt i KPA Pensionsförsäkring AB. Från den 1 juli 2011 omfattas de ledande befattningshavarna av KTP2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system och som är tryggt i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om verkställande direktörens anställningsvillkor. Ordförande förbereder tillsammans med annan styrelseledamot frågan om verkställande direktörens anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Pensionsupplysningar (moderbolag)

KPA Pension åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggas i Konsumentkooperationens pensionstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsförmåner enligt KPA –planen tryggas med försäkring. KPA Pension tryggar även pensionsrätt i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda (20 stycken) enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggningsgrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionsskuld för företag.

Räntan för 2012 är fastställd till 3,5 (3,5) procent för nominella åtaganden, medan räntan för indexerade åtaganden är 1,1 (1,4) procent.

Tkr**Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring**

	2012	2011
Försäkringspremier	1 548	11 885
Särskild löneskatt på pensionskostnader	375	2 883
Årets pensionskostnad	1 923	14 768

Pensionsåtagande i tryggade i KPA Abs Pensionstiftelse

	2012	2011
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	31 443	31 119
Finansiella skulder	-1 785	-1 685
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-25 407	-24 847
Övervärde	4 251	4 587

Not 38. Avstämning av totalavkastningstabell

		Ingående marknads- värde 2012-01-01	Utgående marknads- värde 2012-12-31	Total- avkastning 2012
	Not			
Räntebärande				
Obligationer	18	50 109	53 783	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		887	893	
Övriga skulder	19	-654	-154	
Omklassificering till säkring		-301	-173	
Omklassificering till alternativa placeringar		-34	-38	
Räntederivat		-12	-23	
Likvida medel		1 901	2 125	
Räntebärande innan värderingsskillnader		51 896	56 413	1 860

Prisskillnader		76	75	-34
Olika antal likviddagar vid värdering		3		
Värderingsprinciper terminer		1	2	
Räntebärande enligt TAT		51 976	56 490	1 826

Aktier

Aktier och andelar	17	21 291	25 643	
Omklassificering till alternativa placeringar		-653	-670	
Omklassificering till fastigheter		-438	-451	
Restitutioner	22	4	2	
Aktieterminer	21	-3	-1	
Aktieoptioner		386	121	
Likvida medel		132	52	
Aktier innan värderingsskillnader		20 719	24 696	2 810
Skillnad värderingskurs bid/traded		56	13	-46
Värderingsprinciper terminer		3	1	
Aktier enligt TAT		20 778	24 710	2 764

Alternativa placeringar

Omklassificering från aktier		653	670	
Omklassificering från ränta		34	38	
Aktier och andelar i intresseföretag		10	10	
Lån till intresseföretag		38	36	
Upplupen ränta lån till intresseföretag		2	2	
Likvida medel		6	94	
Alternativa placeringar innan värderingsskillnader		743	850	20
Värderingsskillnader		-	-1	2
Alternativa placeringar enligt TAT		743	849	22

Fastigheter

Omklassificering från aktier		439	451	
Upplupen ränta		1	1	
Vinstandelslån	19	133	163	
Efterställda lån	19	355	386	
Indirekta ägda fastigheter	19	462	1 479	
Lån till koncernföretag		1 291	2 331	
Upplupen ränta på lån och intressebolag		28	61	
Likvida medel		51	104	
Fastigheter innan värderingsskillnader		2 760	4 976	176
Värderingsskillnader		-1	63	64
Fastigheter enligt TAT		2 759	5 039	240

Säkringsinstrument

Omklassificering från ränta	21	301	173	
Valutaderivat		119	63	
Swappar och swaptioner	21	188	33	
Likvida medel	21	3	156	
Säkringsinstrument innan värderingsskillnader		611	425	903
Värderingsskillnader		5	22	54
Säkringsinstrument enligt TAT		616	447	957

Not 39. Viktiga uppskattningar och bedömningar**Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper****Försäkrings- respektive investeringsavtal**

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. KPA har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring. En generell beskrivning av KPA Pensionsförsäkring AB:s redovisningsprinciper för klassificering av avtal finns i not 1. Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. KPA Pensionsförsäkring AB redovisar all traditionell livförsäkring med garanti som försäkringsavtal då traditionell livförsäkring med garanti uppfyller villkoren för betydande andel diskretionära delar (återbäring). Gruppliv, sjuk och premiebefrielseförsäkring, avgiven och mottagen återförsäkring samt övrig riskförsäkring redovisas också som försäkringsavtal. Avtal med villkorad återbäring och fondförsäkringsavtal delas i stället upp i enskilda komponenter, en försäkringsdel och en finansiell del, och redovisas som om de vore separata avtal (unbundlas).

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

KPA Pensionsförsäkring AB:s redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier: Klassificering av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel förutsätter att dessa motsvarar beskrivningen av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel under redovisningsprinciper. Finansiella tillgångar och skulder som försäkringsföretaget initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

Viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar**Försäkringstekniska avsättningar**

KPA Pensionsförsäkring AB:s redovisningsprinciper för försäkringskontrakt beskrivs i not 1. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2. Nuvarande antaganden beskrivs i noterna till försäkringstekniska avsättningar not 26-28.

Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

För värderingen av finansiella tillgångar och skulder för vilka det inte finns något direkt observerbart marknadspris används värderingstekniker som beskrivs under redovisningsprinciper i not 1. För finansiella instrument med begränsad likviditet avspeglar inte alltid det observerade marknadspriset faktiskt genomförda transaktioner. För sådana instrument kan därför vissa ytterligare bedömningar krävas beroende på osäkerheten i marknadssituationen. Se även upplysningar i not 23.

Förvaltningsfastigheter

Värdering av fastigheter sker med hjälp av värderingstekniker som innebär att antaganden med olika parametrar exempelvis diskonteringsränta och vakansgrad används. För närmare beskrivning av värderingsprinciperna se not 1 samt

not 14.

Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensioner och ej tryggade pensionsförpliktelser beskrivs i not 1 . Till grund för värdering av pensionsförpliktelserna ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 29.

Avsättningar

En avsättning i balansräkningen redovisas när KPA Pensionsförsäkring AB har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållanden och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Stockholm den mars 2013

Anders Sundström
Ordförande

Lenita Granlund

Elisabeth Sasse

Markus Gustafsson

Eva Fagerberg

Roger Mörtvik

Helene Odenljung

Lena Dahl

Daniel, Eriksson

Anders Knape

Helene Fritzon

Lars-Åke Vikberg
Verkställande Direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den

2013

Deloitte AB

KPMG AB

Göran, Engquist
Auktoriserad revisor

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

DEFINITIONER

Avkastningsränta

Den avkastning med vilken de försäkrades sparande (pensionskapitalet) ökar.

Direktavkastning

Ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

Duration

Löptid.

Försäkringstekniska avsättningar

En skuldpost i balansräkningen i livförsäkringsbolagen som avser garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av förvaltad kapital. Visar hur stor del av det totala historiska sparandet som går till att täcka försäkringsbolagets kostnader.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Eget kapital inklusive över/undervärde

Solvensgrad

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets garanterade åtagande.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal.

Solvensmarginal

Den lägsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen ska uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.